

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOST
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5.
Telefon st. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODROUZNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PRED SPLOŠNO RUDARSKO STAVKO V ANGLIJI

Rudarska zveza je na svojem snočnjem zborovanju soglasno odklonila zahteve rudarskih podjetnikov in sklenila, da proglaši v ponedeljek splošno rudarsko stavko

London, 29. novembra. Z veliko napetostjo je snoči vsa Anglia čakala na sklepe zvezne rudarskih organizacij, ki je razpravljala o zahtevi rudnikov znižanju mezd in podaljšanju delovnega časa. Ta zahteva je v rudarskih revirjih izvala veliko ogorčenje, tem bolj ker je naravno, da bi podaljšanje delovnega časa še bolj povečalo brezposelnost, a znižanje mezd nadaljnjo obubožanje rudarskih množic. Rudarska podjetja so kljub temu vztrajala na svoji zahtevi. Zato je rudarska zveza sklicala za včeraj popoldne najnjo konferenco rudarskih zstopnikov, na kateri je sklepala o nadaljnjih ukrepih. Kakor je bilo pričakovano, je konferenca odklonila zahteve podjetij ter sklenila, da se v obrambo rudarskih interesov posluži najradikalnejšim sredstvom. Po petipolurnem posvetovanju je bilo soglasno sklenjeno, da se razveljavijo vsi dosedanjih dogovori, sklenjeni v zadnjem dobi v posameznih revirjih med rudarji in podjetniki na podlagi novega rudarskega zakona ter se postavi zahteva po splošni uvedbi

sedemurnega delovnika. Ako rudarska podjetja te zahteve ne sprejmejo, bo v ponedeljek proglašena splošna rudarska stavka. V komuniketu, ki je bil izdan pozno zvečer, naglaša rudarska zveza, da se je odločila za ta usoden korak, ker delodajalcji že vse leto sem izigravajo delavstvo s postavljanjem vedno novih zahtev, ki gredo za tem, da se zniža zasluzek delavca, podaljša delovni čas in izgrajo zakonske dočebce. Rudarska zveza se zaveda daleko-sezniosti svojega sklepa, misli pa, da je v interesu vsega gospodarstva, če se ustvari pravično razmerje med delom in kapitalom. Obenem apelira rudarska zveza na vlado, naj posreduje v tem sporu, ker bi se sicer lahko zgodi, da se stavka razširi tudi na druge industrijske panoge.

V vladnih krogih je sklep rudarske zvezze izval zelo mučen vtis. Delavska vlada se mora v zadnjem času itak boriti z vedno večjimi notranjimi težkočami, izbruh splošne rudarske stavke pa bo njen položaj še bolj poslabšal. Rudar-

ska stavka se lahko izpremeni v veliko gospodarsko katastrofo. Dočim na eni strani delavstvo obupno in odločno brani svoje interese, podarajo tudi podjetniki, da pod dosedanjimi razmerami ne morejo več vzdrževati obratov in bodo prisiljeni ustaviti obratovanje in odpustiti vse delavstvo. Producija premoga se v zadnjem dobi itak padla, opaža pa se tudi čimdalje večja konkurenca drugih držav. Hud udarec je zaradi angleške premogovne industrije z znižanjem naročil iz Amerike, zadnje dni pa so tudi norveške državne železnice ustavile naročila v Angliji in dobavljajo premog iz Poljske, ki je za 30 odstotkov cenjši.

Vlada se je danes dopoldne sestala k seji, da se posvetuje o položaju v rudarski industriji in sklepa o ukrepih, da se prepreči izbruh splošne stavke. Po sodbi političnih krogov je položaj zelo kritičen in lahko se zgodi, da bo morala Macdonaldova vlada zaradi tega rudarskega spora odstopiti.

Lažna obtožnica

Senzacionalne ugotovitve berlinskega lista o obtožnici v moskovskem procesu — Čudna vloga glavnega obtoženca

Berlin, 29. novembra. »Vossische Zeitung« razkriva senzacionalne podrobnosti iz obtožnice v znanem moskovskem procesu tkzv. industrijski stranki, ki dokazujo, da gre v stvari za umetno skonstruiran proces, s katerim hoče sovjetski režim preplašiti široke množice in ustvariti tudi na zunaj vtis svoje moći in trdnosti. Obenem je proces dokaz, da ga hoče sovjetska diplomacija izkoristiti za svojo diplomatsko akcijo proti Franciji. Ze takoj v začetku procesa je zbudilo splošno presenečenje obširno in podrobno priznanje Ramsin, enega izmed glavnih obtožencev, ki je opisoval v svoji izpovedi podrobnosti, kakršnih bi se le težko spominjal. Že to je zbulilo splošen sum, da je Ramsin v procesu najeta figura, ki naj omogoči obtožbo ostalih obtožencev. Mednarodni juristični krogi so se zaradi tega začeli podrobneje zanimati za Krilenkovo obtožnico ter so pri tem ugotovili senzacionalna nasprotja. Obtožnica temelji v glavnem na Ramsinovi izpovedi, da je imel v času od 5. do 10. oktobra 1928 v Parizu pogajanja z voditeljem industrijske in trgovske zvezde Rjabušinskim. V Parizu pa so ugotovili, da je Rjabušinski že 19. julija 1924 umrl in je poskopan na pokopališču v Campbeau. Nadalje trdi obtožnica, da so obtoženci v l. 1927 in 1928 izdelali načrt, po katerem bi bil v primeru, da se revolucionira posreči, imenovan za finančnega ministra Višnjegradski. Višnjegradski pa je tudi že 9. maja 1925 umrl in je pokopan na pokopališču Pere-Lachaise. Iz vsega tega je jasno razvidno, da temelji vsa obtožnica na premisah in napačnih domnevanjih, zaradi katerih bi v vsaki državi, kjer vlada red in zakonitost, proces takoj ustavili. V Moskvi ga bodo klub temu nadaljevali in izročili krvnemu že naprej dolorenžu, s katerimi si hoče režim utrditi svoj položaj.

Berlin, 29. nov. AA. Listi poročajo iz Kovna, da je ruski vojni komesar Vorosilov govoril v Moskvi na delavskem zborovanju o mednarodnem položaju sovjetske unije. Govornik je trdil, da so pogajanja v Zenevi pokazala, da ni misli na razorozitev. Zato mora sovjetska unija okrepliti rečeno vojsko in jo tako opremiti, da lahko brani Rusijo pred vsakim napadom.

Rusija in razorozitev

Berlin, 29. novembra. Ruski zunanji minister Litvinov je izjavil novinarjem, da ni nobenega upanja, da bi razorozitevna konferenca v Zenevi uspela. Velenje so trdno odločene, da ne bodo znižale svoje oboroževanja in je pripravljena razorozitevna komisija odklonila vse ruske predloge, ki so stremeli po resnični razorozitvi.

Berlin, 29. nov. AA. Listi poročajo iz Kovna, da je ruski vojni komesar Vorosilov govoril v Moskvi na delavskem zborovanju o mednarodnem položaju sovjetske unije. Govornik je trdil, da so pogajanja v Zenevi pokazala, da ni misli na razorozitev. Zato mora sovjetska unija okrepliti rečeno vojsko in jo tako opremiti, da lahko brani Rusijo pred vsakim napadom.

Krvavi pretep nemških narodnih socialistov in komunistov

Köln, 29. novembra. Snoči je prišlo do krvavih spopadov med narodnimi socialisti in komunisti. Ranjenih je več oseb. Končno je napravila mir in red policija.

Veliko potresno opustošenje v Albaniji

Rim, 29. nov. AA. Ker prihajajo nova poročila o izredno veliki škodi in razdejaju, ki ga je povzročil potres v Južni Albaniji, je predsednik vlade odredil, naj se odpošljejo v porušene kraje vojaški šotori armadnega zborna v Bariju.

Pasivnost italijanske trgovinske bilance

Rim, 29. nov. Uradno poročilo o gospodarskem položaju v Italiji pravi, da je položaj velikih bank ugoden, čeprav je prodadel zadnje čase veliko manjših italijanskih bank. V prvih desetih mesecih je Italija uvozila za 14.417 milijonov lir, dočim je izvozila blaga za 10.110 milijonov lir. Lani je v istem času uvozila za 18.009 milijonov in izvozila za 12.469 milijonov. Iz teh podatkov je razvidno, da se je obseg italijanskega uvoza in izvoza zelo zmanjšal. Brezposebnost je v Italiji nekoliko narastla. Da ublaži gospodarsko krizo, je italijanska vlada odredila pokrajnam in občinam, naj prično takoj z javnimi deli. Italija bo skušala prilagoditi sedanje cene predvojnemu stanju.

Neuspeh konference za carinsko premirje

Zeneva, 29. nov. AA. Razprava konference za carinsko premirje so končane. Zasključni protokol je podpisalo 24 držav. Anglija in Litva bosta o tem kasneje sklepali. Predsednik konference Nizozemec Colyn je ocenil v svojem zaključnem govoru uspeh konference pesimistično. Cilj, ki je bil postavljen meseca marca o občem carinskem miru, ni bil dosegzen. Največji optimist ne more trditi, da bi bila konferenca uspela.

Nemško-poljski spor

Varšava, 29. nov. AA. Povodom sedanje kampanje Nemčije v inozemstvu proti Poljski je zahteval nemški tisk, naj se sklene izredno zasedanje Društva narodov, da razpravlja o vprašanju nemške manjšine v Gornji Sleziji. Sedaj so prišli Nemci do spoznanja, da se mora to vprašanje podvrci redni proceduri, ki je določena za manjšine pri Društvu narodov. To dokazuje, da so Nemci zapustili dosedanje svoje stališče. Ob tej prilici piše »Gazeta Polska«, da je Poljska po doseženi svobodi dela povod na to, da pride do normalnih odnosa med Poljsko in Nemčijo. Ce ni bilo mogoče tega doseči, leži krivda na Nemčiji, ki je povod sabotirala tozadivo poljsko politiko. Ta sabotaza je dosegljiva vrhunec s Hitlerjevo zmago, ki je ponimala začetek splošnega napada na mirovne pogodbe. Sedanja protipoljska kampanja ne dopušča nobene sumnje v tem pogledu.

Aretacija Oistrica

Pariz, 29. nov. Včeraj je bil aretiran Oistrac, predsednik banke z istim imenom, ki je pred kratkim propadla. Aretirani je obtožen, da je bil zapleten v veliki finančni škandal pred dvema letoma. Aretirana bosta tudi dva druga odlična francoska finančnika. V zvezi s to aferto sta odstopila včeraj podstajnik finančnega ministra. Lautier in podstajnik za javna dela Falcoz, katerih imena so bila večkrat imenovana v zvezi z afero Oistrac.

Jugoslovensko-francoska manifestacija

Pariz, 29. nov. AA. V četrtek se je vršil v Boulogne sur Seine bližu Pariza jugoslovenski večer. Večerje je prisostvoval svetnik poslanstva Cincar-Marcovčić, jugoslovenski vojaški odpostelanec v Parizu polkovnik Predič in šef jugoslovenskega poslanstva predstavnika v Parizu Arnautović. Jugoslovenskemu večeru je prisostvovalo okoli 1500 oseb. G. Arnautović je imel predavanje o borzi jugoslovenskega naroda za svobodo in edinstvo. Po predavanju se je vrnil koncert, na katerem so sodelovali jugoslovenski in francoski umetniki.

ZIMSKO KOPALIŠCE S. K. ILIRIJE odprtje

vsi dan od 9. do 19. ure.
14 m dolg bazen za plavjanje. — Skakalna deska. — Tople in mrzle prhe. — Sušilni aparati.
Vstopnina 8, 6 in 3 dinarje.

Stahlhelm grozi z vpadom na Poljsko

Preganjanje Poljakov v nemški Sleziji — Grožnje Stahlhelma proti Poljakom — Nemčija hoče v Društvu narodov zopet načeti vprašanje narodnih manjšin

Varšava, 29. novembra. Poljsko-nemška kriza narašča z vsakim dнем. Poljska vlada je brzjavno pozvala iz Beuthna poljskega generalnega konzula Malhona v Varšavo, da poda zunanjemu ministru Zaleskemu točno poročilo o položaju poljske manjšine v nemški Gornji Sleziji. Na Poljskem se namreč razširile vesti, da pripravljajo nemški nacionalisti v nemški Gornji Sleziji za prihodnje dne velike protipolske pogrome. Tako so sklicani pristaši Stahlhelma za prihodnjo nedeljo v Gleiwitzu in Ratiborju velike protestne shode proti poljskemu terorju v poljski Sleziji. Poljsko prebivalstvo se boji, da se bodo razvile po teh protestnih shodih protipoljske demonstracije in pričeli napadi na poljsko lastino.

Stahlhelmovci v nemški Gornji Sleziji javno groze, da bodo vpadi preko poljske meje in pričeli s komitsko taktiko, če ne bodo Poljaki popustili v njihovem »teroru« proti nemški manjšini. Berlin, 28. novembra, d. Nemška vlada je poslala v Ženevo tajništu Društva narodov pritožbo zaradi postopanja poljske vlade v poljski Gornji Sleziji, kjer baje preganjanje nemške manjšine. Nota nemške vlade ima 30 strani ter so v njej navedeni obširni podatki o posameznih slučajih preganjanja nemške narodne manjšine.

V spremembenem pismu note izjavlja nemška vlada, da za enkrat še ne zahteva izrednega sklicanja Sveta Društva narodov, ker se bo itak sestal meseč januarja k nadaljnji razpravi o Briandovem načrtu za osnovanje Panevrope. Na zasedanju Sveta Društva narodov bo zastopan nemško pritožbo sam zunanjemu ministru dr. Curtius. Ob tej priliki hoče Nemčija odločno načeti vprašanje narodnih manjšin ter nadaljevati akcijo, ki jo je pričel že pokojni Stresemann v Madridu in nadaljeval dr. Curtius na letošnjem zasedanju plenuma Društva narodov v Ženevi.

Po sklepnu nemške vlade je odpotoval notranji minister dr. Wirth v spremstvu pruskega državnega tajnika dr. Abrikiga v Oppeln, kjer se bo sestal z voditelji nemških strank. Na teh sestankih bo skusal pomiriti nemško prebivalstvo v Gornji Sleziji, da ne bi pričelo s kakimi protipoljskimi demonstracijami ali celo nasedlo pozivom skrajnih desničarjev, naj vpade preko poljske meje ter se maščuje v dozdevne krivice, ki se gode nemški manjšini.

Berlin, 28. novembra, d. Nemška vlada je poslala v Ženevo tajništu Društva narodov pritožbo zaradi postopanja poljske vlade v poljski Gornji Sleziji, kjer baje preganjanje nemške manjšine. Nota nemške vlade ima 30 strani ter so v njej navedeni obširni podatki o posameznih slučajih preganjanja nemške narodne manjšine.

Pogajanja za ustanovitev zvezne indijskih držav

Pričetek podrobnih razprav o osnovanju zvezne indijskih držav in indijski ustavi

London, 29. nov. AA. Včeraj opoldne je imel pomnoženi odbor za zvezne odnose indijske konference prvo plenarno sejo.

Predsedoval je ministrski predsednik Macdonald, ki je dejal, da bo odbor razpravljal o glavnih točkah dnevnega reda, ki jih je pripravil lord Sankey. Po daljši razpravi so sklenili, da bo predsednik odbora imenoval pododbor, ki bo poročal o raznih načinih federacije in o njenih se stavnih delih.

London, 28. nov. AA. Odbor za zvezne odnose indijske konference bo razpravljal o raznih možnostih indijske ustavne oblike.

Bodočo indijsko zvezo tvorijo lahko vse indijske države na eni strani in Britska Indija na drugi strani. Možna je tudi zveza Britske Indije. Na drugi strani bi stopile indijske države v zvezo posamezno in ne kot celota. Končno je tudi dana možnost, da se Nemci zapustijo dosedanje svoje stališča. Ob tej prilici piše »Gazeta Polska«, da je Poljska po doseženi svobodi dela povod na to, da pride do normalnih odnosa med Poljsko in Nemčijo. Ce ni bilo mogoče tega doseči, leži krivda na Nemčiji, ki je povod sabotirala tozadivo poljsko politiko. Ta sabotaza je dosegljiva vrhunec s Hitlerjevo zmago, ki je ponimala začetek splošnega napada na mirovne pogodbe. Sedanja protipoljska kampanja ne dopušča nobene sumnje v tem pogledu.

Izvoz usnja in usnjatih izdelkov v Grčijo

Beograd, 29. novembra. AA. Epirska trgovinska zbornica v Janini je obvestila beograjsko trgovsko zbornico, da se je povabilo na tržišča v Epiru veliko zanimanje za uvoz usnja in usnjatih izdelkov

Zagoneten umor v Kosezah

Ljubljana, 29. novembra.
Ljubljana in vsa okolica zopet stoji na strašnega zločina, ki je še groznejši, ker je zavil v popolno nejasnost. Zlasti so pa razburjeni okoličani Kosez, kjer že od leta 1922 ni bil izvršen noben umor. L. 1922 so namreč našli na Benkoviču v zločinu že zdaj ni pojasnjeno. Se senzacijonalnejši je pa umor, ker je žrtve dosedaj še popoloma neznan. Prve vesti so namreč trdile da gre za Kitajca, ki je prodajal po Ljubljani in okolicu razne drobnarije. Če je umorjenec res Kitajec, še ni dognano, pač bi: pa v tem primeru nastala možnost, da je bil Kitajec umorjen iz osvete, ker ima ogromna Kitajska dve sekti, ki se na smrt sovražita. Tajnosti tega misteričnega dela sveta so le malo znane in težko bo rešiti uganko, kakšne sile so povzročile smrt neznanega sina daljnega iztoka.

Po obliku lobanja v barvi kože namreč ljudje sodijo, da gre za Kitajca in še nadaljnja preiskava bo odkrila. Če je nesrečen morda domačin in potem bomo stali še pred uganko, kdo je ter še pred večjo uganko, kje naj policija išče zložnca, ki za - n - n nobenega sledi.

Uradno poročilo

Stanko Tihelj, dijak, stanjuč v Kosezah 33, in Branislav Jerin, krojaški vajenc, sta njoči v Kosezah št. 3, sta včeraj okrog 14. zapazila, da v ponikovalnicu, ki se nahaja na posetovu Stavbne družbe v Kosezah, plava nekaj v vrečo zavitega. Tihelj in Jerin sta plavajoči predmet z drogom obrnili, vsa prestrašena in z grozo sta pa opazila, da je to v vrečo zavito človeško truplo. Dečka sta takoj stekla proti vasi, kjer sta o svoji najdbi obvestili posestnika Franca Struklja, stanjučega v Kosezah 12, ta pa stražnico v Zgornji Šiški.

Ponikovalnica, v kateri je plavalo truplo, je 25 m globoka, obzidana z opeko te: meri v premeru približno poldrugi meter. Ponikovalnica leži v dolini, oziroma globeli, kjer so pred leti izkopavali ilovico za bivšo opekarino Stavbne družbe. Opekarina je pred leti prenehala obartovati, ker je zmanjšalo ilovice in je ves ta svet od takrat zapuščen ter zaradi močvirja neobdelan. Od stanovanjskih hiš, ki so nastale iz bivših objektov opekarne, je ponikovalnica oddaljena samo kakih 500 korakov v smeri proti gozdu, ki se razteza od Kosez proti Brdu, ob spodnji strani Večne poti.

Čez gornji del telesa je bila nataknjena vreča, ki je bila pod trebuhom z žico zavetana, dočim so bile nože proste. Ko je komisija obstoječa iz zdravnika dr. Avramoviča in nadzornika policijskih agentov Florijana, pustila vrečo odstraniti, se je pokazalo, da je mrtvečeva glava ovita s sukničjem ter povezana s vrvico. Suknjič je bil očvidno last mrtveca.

Trupla nesrečne žrtve je okrog 180 cm dolga. Na nogah je imel umorjenec ruje, že ponošene čevlje na zadrgo, nogavice z gumijastimi podvezami so bile pritegne na spodnje hlače. V žepu suknjiča so našli mrežico za lase, suknjič, ki je bil ovit okoli glave, je temnomoder. V ustih je imel mrtvec v zgornji leži dva zlata zoba. Njegov obraz je okrogel, brez brk. Na zadnjih levih strani glave je imel mrtvec veliko rano, očvidno zadano s kakin topom predmetom, s katerim mu je bil lobanja zdrobljena. Iz tega je razvidno, da gre nedvomno za umor. Po vseh znakih sodeč je moral biti umor izvršen kje v kakem stanovanju, kjer je imel zložnec dovolj časa da je truplo povezel v vrečo in ga v ugodnih prilikah zanesel v omenjeno ponikovalnico.

Baklanov gost naše opere

Cas z novimi, vedno težjimi razmerami po vsem svetu demokratizacija in niveliranje zmerom širše in globlje vse. Kar so včasih smeli uživati le Pariz, London, Berlin in Dunaj, a seveda le najvišji in najtežji desetisočnik, je danes pristopno tudi že naši Ljubljani. Tako je prišel k nam po vsej Evropi slavni ruski baritonist Georgij Baklanov, k česar senzacijonalnim gostovanjem se je moralo še pred par leti romati najmanj 500 km daleč.

Važno za mesarje

Označba cen mesa in vidna razdelitev kakovosti

Glasom sklepa tržnega odseka občinske uprave ljubljanske se mora vse meso, ki se prodaja bodisi v mesarskih lopah na trgu bodisi v mesnicah po mestu strogo ločiti in sicer boljše od slabšega. Označena cena mora odgovarjati določeni kvaliteti mesa.

Govedina se loči na dva dela: na prednji in zadnji del. Ta dva imata predpisano ceno in sicer za kg: mesa I pitanih volov spretnosti del, 16 Din zadnji del 20 Din, mesa II pitanih volov spretnosti del 14 Din, zadnji del 18 Din, mesa III pitanih volov spretnosti del 10 Din zadnji del 12 Din.

Prašičje meso se loči na dva dela: karé (karmenatec), šink in na ostalo meso. Meso in slanina hrvaškega prašiča mora biti ločeno od domačega prašiča. Cene so: meso hrvaškega prašiča 20 Din, karé 22 Din, meso domačega prašiča 20 Din, karé 24 Din.

Kajpada je žel tudi v Ljubljani upravničen uspeh ter bil pozvan pred rampon neštetokrat.

Predstava pa nam je prinesla še drugo senzacijo: gospo Vilmo Thierry-Kavčnikovo v partiji Tosce. Eksperiment, da bi pela izrazita mezzosopranična dramatsko sopranško partijo, je nenavad. Zelezna volja in uprav čudovita pevska umetnost te naši operni pravkinje izrednega glasovnega obsegata sta zmagali tudi to pot. Zdela se je, da je pevka svoj glasovni znacaj iz temelja premenila. Tudi vse višine je prinašala v originalu ter žela za krasno prenaredano modelit specialem aplavz; na zaključku opere pa je bila s Simencem poklicana pred za-

Užitki, ki nas čakajo

Ljubljana, 29. novembra.
To bo gledanja in občudovanja že jutri pred izložbenimi okni po vsem mestu, ali pravo kopnenje in skomine bodo pa sele v ponedeljek na narodni praznik po Miklavževih razstavah, kjer prirede naši trgovci, najoslužnejši njegovi pomočniki.

Ze nekaj dni občuduje vsa Ljubljana tako unetnico urejene izložbe pri Bončcu v Šelenburgovi ulici, da tako rafinirane elegancije Ljubljana še ni videla. Vse pa obstaja tudi pred dolgo vrsto oken knjigarnic Tiskovne zadruge v Šelenburgovi v Knaffjevi ulici, kjer je Miklavž pravil otročkom najlepše knjige z najvelejšimi slikami in najlepšimi pesmici v povesticami, odraslim pa z vsega sveta znotisno poučno v zavabno literaturo v krasotnih vezavah. Pri A. & E. Skabernetu na Mestnem trgu 10 bo prijeti v vsej potom potom vabijo k proslavi tudi predstavniki oblasti ter kulturnih in humanitarnih organizacij.

Miklavževanje Sokola na Taboru se vrši v petek dne 5. decembra in sicer ob 4. popoldne za mladino, zvečer ob 8 za odrasle s plesom. Darila se bodo sprejemala v petek ves dan (vhod nasproti vojašnice Vojvoda Mišića v suterenu. Ženska garda, poleg Kopališča.)

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je že prestalo šestmesečno poskusno dobo. Udeležba je obvezna za vse članstvo, naraščaj in deco.

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo pravilno državni v sokolski praznik ujeedinjenja dne 30. novembra ob 10. dopoldne v telovadnici Šole na Pruhu. Vršila se bo svečana seja uprave, nato pa bo kratko predavanje o pomenu državne praznika, sledila bo zaobljuba novega članstva, ki je

Moderne zgradbe — železobetonski skeleti

Zanimivo predavanje dr. inž. Kasala v klubu naših inženjerjev in arhitektov

Ljubljane, 29. novembra.

Snoči je predaval v klubskem prostoru Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov v Kazini univ. prof. dr. ing. Miroslav Kasal o zelo aktualni temi, o modernih skeletnih železobetonskih zgradbah, njih ekonomiji in varnosti. Dejal je med drugim: »Vzporedno z razvojem mest narašča tudi prebivalstvo, odnosno se prebivalstvo zgošča. Širjenje mest je namreč možno le do neke meje ploskovo; ako se mesta širijo daleč izven centra, ki je vedno poslovni trgovski del mest, tedaj mora biti center zvezan s periferijo z veliko, gosto razpredeleno komunikacijsko mrežo, ki je velika ovira za razvoj mesta. Z razvojem mest se podarjujejo parcele v centru; kvadrature zazidanih ploskev so zaradi tega znatno omejene. Zaradi tega se stremi predvsem, da se drage parcele izrabijo kolikor se da ekonomično. Ker se hiše ne morejo širiti — se višajo. Vedno in povsed se opaža, da čim draže so parcele, tem višje so hiše, tem več etaž inačo. Na tem principu sloni razvoj nebotičnikov. Tako so nastali po ameriških mestih nebotičniki. Zato nebotičniki niso le takoli modni pojavi, temveč nujna posledica sodobnosti.«

Isto velja tudi za Ljubljano; dokler je še mal m² parcele 100 Din, še nam ni bilo treba zidati visokih hiš. Tedaj je veljala pri nas že trinadstropna zgradba za palačo, ko so pa cene narasle do 1000 Din m² parcele, so se hiše začele višati. Tako smo prišli do prvega nebotičnika, ki še sicer ne zaslubi tega imena v primeru z ameriškimi in drugimi nebotičniki svetovnih mest, za naše razmere pa je že res pravi nebotičnik.

Z gradnjo večnadstropnih palač pa se menjajo tudi sistemi gradnje. V letošnji živahni gradbeni sezoni zdajmo več takih zgradb: palači Pokojinskega zavoda, »Dunav«, »Viktoria«, »Hranilni in poslovni konzorcij« in »Dom grafikov« in vsaka teh palač bo, vsaj kot hočejo naši žurnalisti v svojih referatih — najlepša in najmodernejša palača Ljubljane. Šalo na stran — vse te palače bodo zares najmodernejše, ker so vse grajene v najmodernejšem skeletnem sistemu, iz železobetona.

Skeletni sistem je nastal predvsem iz principov ekonomije iz moderne arhitekture. Walter Kurt Behrendt pravi, da morajo biti naše moderne zgradbe veren odraz sodobnosti, današnjega življenja. Kot so se prilagodili naši dobi stroji — avtomobili, aeroplani itd., tako se morajo tudi zgradbe. O delih slavnega francoskega arhitekta Corbusiera pravi kritika, da so njegove hiše kot precizno konstruirani ladijski poveljniški most, gondole, zrakoplov ali vagoni ekspresega vlaka. Načela moderne arhitekture so: ekonomično izrabljivanje prostora, utilitarnost, družiti lepo s koristnim, povdarnjanje organizman konstrukcije, prostornost, svetloba itd. Da se zamorejo vsa ta načela praktično izvajati — morajo biti zgradbe grajene v primerem sistemu, ki omogoča racionalno izrabto prostora, brez nepotrebnih debelih in težkih zidov, po katerih se mora ravnavati razdelba prostorov.

Tak sistem je skeletni. Debelo zidovje so namestili stebri iz žlahtnega materiala, železa in železobetona. Notranjost prostora je razdeljena s tankimi in lahkimi predelimi stenami, ki jih moremo poljubno presestljati. Nosilnost objekta ni več zidovje, stebri povezani s horizontalno ležecimi železobetonskimi prekladami, tako nastane nosilno ogrodje ali skelet, ki je okostje in mišičevje zgradbe, dočim je predelno zidovje neobteženo, zato pa tudi in lahkega gradiva, votle opeke, heraklita itd. Okostje zgradbe tvori beton, železo pa so mišice.

Skeletne zgradbe gradimo bodisi z železobetona ali z železnimi konstrukcijami. Železobeton in železo sta v stalni borbi, zato sta se spoprijela tudi na fronti skeletnih zgradb. Železo zmaga pri kolosalnih ameriških okoli 50 nadstropnih zgradbah, dočim je železobeton za do 10 nadstropne zgradbe najbolj ekonomičen material. Kot pristaši železobetona upamo, da bo železobeton zma-

gal v polni meri nad železom, ko bo naše orožje bolj dovršeno — to je — visokovredni specialni cement, o čemur si bom dovolil izpovedovati na enem prihodnjih predavanj.

Pri projektiranju zgradb skeletnega sistema je glavno vprašanje razdelitev stebrov, katerega morata reševati inženjer in arhitekt sporazumno. Pri proučevanju večih tozadovnih alternativ sem prišel do zaključka, da je najbolj ekonomično uporabljati stebre v razdaljah 4 do 5 m. Pri večji razdalji postajajo preklade in stebri premisivni, kar zgradbo precej podraži. V zunanjih frontah je konstruirati stebre v vertikalni osi skozi vse etaže. To načelno zastopajo nekateri avtorji, kapacitete modernega graditeljstva (n. pr. dr. Stortz). Po mojem mnenju pa ni tudi nobenega pomisla iz starejših vidikov zoper to, ako niso vsi stebri popolnoma v eni in isti osi, ker ekscentriceta celo ugodno deluje proti upogibnim momentom, ki jih povzroča obtežba stropa.

Arhitektura pročelja je odvisna tudi od razporejenosti stropnih konstrukcij, aka hčemo zunanjih stebrov dimenzionizirati le po obtežbi. Zato je neizogibno, da sta pri projektiranju skeletne zgradbe inženjer in arhitekt brez pogojno prijatelja.

Pri visokih zgradbah, nebotičnikih, pa mora inženjer računati tudi s silami, ki učinkujejo v horizontalni smeri, to je npr. pritisk vetra, predvsem po potrebnih sunki. Te sile učinkujejo pri železobetonskih konstrukcijah predvsem na nosilne stebre, horizontalne preklade samo na sebi pa se temu učinkovanju ne morejo protiviti, važne so le zaradi tega, ker prenašajo sunke še na druge stebre, da se njih sila porazdeli in s tem oslabi. Zato, če vzdrže pri horizontalnih sunkih stebri, vzdrži vsa zgradba.

Da so skeletne zgradbe bolj ekonomične, nam dokazuje račun, ki pravi, da stane pri šestetažni zgradbi 1 m širok pas izmed skoz vse nadstropja 4540 Din, pri enako visoki skeletni zgradbi pa 3725 Din. Poleg tega še prihranimo na prostor 15%, 1 m² prostora cenimo 800 Din, pri vsaki etaži pa prihranimo približno 1 m².

Predavatelj je nato še dokazal z računi varnost skeletnih zgradb; videli smo, da so absolutno varne, varnost je štirikratna, to se pravi, da bi bila lahko obtežba še štirikrat večja kot je maksimalna po predpisih in bi se še zgradba ne porušila. Pri tej prilikai se je debatiralo tudi o vzrokih stavbnih katastrof v Pragi in potresnih katastrof v Ameriki in v Tokio. Ugotovljeno je, da se nobena žel. betonska zgradba ne poruši, če je zgrajena popolnoma pravilno po starih proračunih s solidnim materijalom. Tudi pri močnih potresih so se porušile le tiste železobetonske zgradbe, katerih konstrukcije so bile napačne.

slednjem hipu so se pa odprla vrata in vstopilo je gospod Brizonne.

Naglo sem vstal in se globoko priklonil. Brizonne je pokimal z glavo in mi pokazal z roko na naslanjač, češ, naj sedem. Sam je udobno sedel v naslanjač, kamor sem bil položil svoj klobuk. Znova me je obil pot. Moj nešrečni klobuk je bil še nov? Opozoriti ga?

— Izvolute, gospod, — je dejal ne preveč prijazno.

Iztegnil sem drhtečo roko in mu pomolil svoj roman.

— Tu je delo, — sem dejal v zadregi, — ki je še skrbno predelan. Samo eno željim imam in sicer, da bi prečitali ta roman z enakim veseljem, kar sem ga jaz pisal.

Dolgo sem se učil na pamet in najmanj stokrat sem ponovil doma te besede, zdaj sem bil pa radoveden, kako bodo učinkovale.

Brizonne je vzel rokopis in prečital pozorno naslov. »Dvoje mučeniških srcev. Hm, hm... zakaj tako žalosten naslov. Najvažnejše je pri romancu, da se ljudem že naslov ne zdi dolgočesen. To bi morali izpremeniti.

— Z veseljem, gospod, — sem dejal hitro.

Znova se je ozrl na moj roman, prečital je površno prvo stran in očividno mu je vsebina ugajala, kajti dejal je: Čez štirinajst dni vam sporotišč svoj odgovor. Mislim, da bo zadovoljiv.

Od veselja bi ga bil najraje objel. Potem me je začel docela prijetljivo izpraševati o mojem poklicu in priznalu, da nimam nobenega in da sem mu, da nimam nobenega in da sem

Kot je iz zanimivih predavateljev izvajanj razvidno, so nad trinadstropne zgradbe najbolj idealne, zgrajene po skeletnem sistemu iz železobetona.

Marij Šimenc

Kdo ga nima rad, našega slavca, Marija Šimenc, najodličnejšega tenorista v vsej Jugoslaviji? Rojen 1. 1896 v Gorici, se je nameraval posvetiti učiteljskemu poklicu, a usoda ga je okrenila v pravi poklic pevca. V Trstu je nadaljeval svoje pevske študije in se zelo mlad začel nastopati na odru tržaškega slovenskega gledališča. Najprej v opereti. Tako se je razširil sloves o njegovem izredno lepem, izdatnem glasu in čustvenem podajanju vseake partije. Po prevratu so ga poklicani v Maribor k slovenskemu gledališču, kjer je z izjemno inteligenco naglo napredoval do prvega operetnega tenorja, a kmalu tudi za prvega opernega tenorista. Samo dve sezone je bil v Mariboru in že je prišel v Ljubljano, kjer je postal naš prvi operni tenor.

Po Drvotovi smrti nismo imeli v Ljubljani pevca tako sijajnih glasovnih kvalitet, kakor jih je imel g. Marij Šimenc. Enako izvrstno je obvladoval lirske in južanske partie. Repertoar se mu je nagnal več in pel je največje tenorske partie. Takrat je bilo tenorsko vprašanje pri naši operi rešeno nad vse zadovoljivo. Žal, ne da je bil poklican v Zagreb, po par sezona sijajnih uspehov pa v Beograd. Kakor za Homerja se zdaj bore zani razna mesta, da bi ga pridobil, Šimenc pa poča zapored v Beogradu. Zagrebju in Ljubljani ter je tako preveč trem največjim opernim odrom naša države. Stalno prebiva zdaj v Zagrebu, a kličejo ga tudi preko državnih mej, ker tenoristov njegovih sredstev je sploh malo. Povsod žanje slavo in priznanje. On pa je ostal skromno ljubezen, ne pozna nobene nadutosti, je izjema med tenoristi po svoji solidnosti in resnosti ter živi tako, da je v svoji vestnosti vrgled vsem tovaršem.

Naši novinarji so tiči. Pridobili so Šimencu za svoj letošnji koncert in tako bomo poslušali v pondeljek zvečer njegov izredno lepi glas v veliki dvorani hotela »Union«. Kaj nam zapoje, niso mogli izvedeti niti novinarji, kar je pač nudno. Dejal je samo, da bo pel tako, kakor bo razpoložen. Tudi v tem se vidi pravi pesvec.

SMUČARJI, POZOR!

Slovite smučke Sandström in tuzemske od Din 130.— naprej ter vse potrebščine za sport v veliki izbi.

P. Magdić, Ljubljana
Aleksandrova cesta 1.

sklenil pisati romane, da bi se preživil. Končno je vstal in predno sem se poslovil, sem segel boječe po klobuku, na katerem je ves ta čas počivalo njenovo obsežno telo.

Opazil je, kaj je bil storil in vzkliknil je skoraj obupano: Kako? Na vašem klobuku sem sedel? Oprostite, oprostite, prosim.

— Saj ni nič hudega, — sem odgovoril z obrazom popolnega tepca, — se bo že poravnal.

— Morda, jezi me pa le.

— Nič hudega se ni zgodilo, — sem ga tolzal v ljudjudo.

— To vam moram kako povrniti. — je nadalzel in se obrnil k mizi, na kateri je ležal moj rokopis. Oči so se mu svetile od veselja in nade.

— Čujte — vzemite tole. To vam prihrani dolgo in brezponembo čakanje.

Presenečeno sem ga učil, ker ni sem razumel, kaj misli s tem.

Nadaljeval je: — S tem lojalnim korakom morem poravnati neprevidnost, ki sem jo zakrivil, ko sem vam nehotje zmečkal klobuk. Vidite tole tu — pokazal je na koš papirja, — so sami rokopisi. Za vas pa napravim izjemo in v dokaz, da mi je res žal, da sem vam zmečkal klobuk, vam rokopis vratil.

Potem mi je odprl vrata in mi želel obilo sreče. Ko sem stopil na ulico, se mi je zdelelo, da so bile le sanje. Toda klobuk sem imel zmečkan in to je bil jasen dokaz, da sem bil res deležen posebnega priznanja.

— Oče, ti imaš pa res srečo.

— Zakaj pa?

— Ker mi letos ne bo treba kupiti nobene knjige. Razred bom namreč po-

Mala se j' rodila Jania,

majka boža jo in peva:
»Pazi dobro, dete malo,
ko dorasteš, pa boš znalo:
Brez Albusa ni pranja!«

Perilo in obleke dojenčkov in dece se pero navadno vsak teden. Za to opravilo je najbolj pripravno ALBUS - TERPENTINOVO MILC v komadih po pol kilograma. Ni samo izdatno, temveč je poleg tega tudi jamstvo, da se perilo in dečja obleka tudi desinficirajo. V interesu vsake dobre matere je, da uporabi

ALBUS-TERPENTINOVO MILO

Razstava kuncov

V dneh 30. nov., 1. in 2. dec. se vrši v Kranju propaganda razstava kuncov, ki jo priredi odsek za reje kuncov Kmetijske družbe v Ljubljani.

Ob tej priliki moramo povdoriti, da se odsek resno trudi, da razširi to prekoristno gospodarsko panogo med najširše sloje naroda.

Odsek deluje že nad dve leti ter je v tem kratkem času dosegel že znatne uspehe. Poleg vznih razstavnih kletk poseduje odsek tudi 5 parov čistokrvnih reksov razne barve, katerih mladiči so članstvu na razpolago po znižanih cenah. — Odsek priredi v kratkem tudi več poučnih tečajev po raznih krajih dravske banovine.

Razstave v Kranju se udeleži le del članstva, vendar bo zastopan na razstavi okoli 20 kuncijskih pasem.

Prepričali se boste lahko, kako nam kriсти kunc poleg meseca še s svojo kožo. Cenjeni obiskovalci razstave, dame in gospodje, bodo imeli priliko videti nekaj izdelkov iz kunkje kožuhovine. Na razstavi bodo tudi podrobna navodila za začetnike in božji sprejemalne nove člane. Vsak si bo lahko nabavil zanimivo knjižico: »Reja domačega zajca. Zatorej vabljeni vsi, posebno še ljubitelji naših kuncov!«

Pismo iz Litije

Litija, 28. novembra.
Novinarski koncert je privabil vsoča letu tudi prav lepo število Litijanov. Prepričani smo, da bo tudi letošnji bogati spored in pa ugodna železniška zveza tako za prihod kakor tudi za povratak privabilna marsikaterega Litijanca. Prav gotovo ne bo žal nikomur, če bo posetil to prvorosten pripreditev.

Nezgode tudi v tem tednu niso počivalne. Tatarskemu mojstru g. Paridžu se je zavaliil na desno roko hlad. En prst mu je celo prav občutno zmečkal. Nerodna nezgoda je doletela tudi trgovskega sotrudnika gđe. Silvo Lajevčevu. Rezala je sir, pa je zdrnil nož na prst leve roke, ki si ga je odrezala v »spicco. Obema poneščencema je nudit tukajšnji zdravnik prvo pomoč.

Zalosten prizor smo videli v četrtek popoldne na litiskem kolodvoru. Orožniška eskorta je vodila v Ljubljano na več

Dnevne vesti

Izpremembe v ministrstvu za šume in rudnike. Dosedanj ravnatelj kabineta v ministrstvu za šume in rudnike g. Dimnik je prevzel oddelek za lov, za šefu kabineta je pa imenovan tajnik banske uprave dravske banovine g. dr. Vladimir Suša. Dr. Žarko Miletić je premenčen v oddelek za pogozdovanje goščev, na njegovo mesto je pa imenovan za načelnika upravljatice gozdov inž. Hvaliček, dober šef šumskega oddelka savske banovine.

Državni jezik v trgovskem poslovanju. Trgovinsko ministrstvo je bilo ponovno opozorjeno, da rabijo mnoge domače tvrdke v korespondenci ne samo z inozemstvom, temveč tudi v medsebojni korespondenci tuje jezike, večinoma nemščino. To je zapostavljanje državnega jezika, ki ima za posledico favoriziranje tujev na škodo domačinov. Zagrebška zbornica je že opetovala opozorila vse trgovce v svojem področju, naj rabijo v svojem knjigovodstvu in korespondenci samo državni jezik.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 41 z dne 29. t. m. objavlja zakon o pooblaščitvi trgovinskega ministra za izveljavljanje dopolnilnega zapisnika z dne 31. avgusta 1930 k trgovinski konvenciji sklenjeni med Jugoslavijo in Poljsko z dne 23. oktobra 1922, pravilnik o delokrogu delovanju in dolžnostih šolskih poliklinik in šolskih zdravnikov po zakonu o narodnih šolah, izpremembe in dopolnitve v pravilniku za izvrševanje predpisov iz št. 62 tak-sne tarife zakona o taksah in razpis o potrdilih glede izvora blaga z Grškega.

Hrvatski planinci na Mozirski planini. Hrv. plan. društvo »Slijeme« prirediti in v ponedeljek za svoje člane skupno izlet na Mozirske planine.

Kongres Jadranske hotelirske zveze. Včeraj se je pričel v Rabu kongres Jadranske hotelirske zveze, kateremu predseduje hotel Baumgartner iz Splita. Udeležuje se ga okrog 50 članov, ki predstavljajo 250 milijonov v hotele investiranega kapitala. V Rabu se vrši te dni tudi konferenca vseh ravnateljev »Putnika«.

Davčni opomini. Po odredbi finančnega ministrstva začno davčne uprave po celem državi v kratkem razpošljati po pošti davkopalčevalem osebne davčne opomine, finančne direkcije bodo pa pošljale po pošti odiroke reklamacijskih odborov Davčnih opominov bodo na dvojnih dopisnicah rdeče barve tako, da bo na en davčni opomin, ki ga bo dobil davkopalčevalec, na drugi pa povratnica, ki se bo po izročitvi opomina vrnila davčni upravi. Za davčni opomin bo moral plačati vsak davkopalčevalc 1 dinar.

Poziv dedičem, voliljemnikom in upnikom inozemskega državljanja. Martin Bevk, neozenjeni čevljar v Lausanni (Švica), švicarski državljan, je avgusta 1925 imenovan je sin Petra in Terezije roj. Bosič, rojen 6. nov. 1873 v Verbljah p. Studenc pri Ljubljani Sporočilo, volilnjemnik in upnik, ki so državljan kraljevine Jugoslavije ali v tuzemstvu živeči naj se prijavijo švicarskemu konzulatu v Zagrebu.

Oddaja del za zgradbo jezov v strugi reke Bistrici v Kamniku. se bo vršila potom licitacija dne 15. decembra pri upravi smodništva v Kamniku. Pogoji, predčuni in načrti so interesentom na vpogled v pisarni Zbirnice za TOI v Ljubljani.

Razširjen delokrog pri poštah vardarske direkcije. Poštna uprava dravske banovine naznana, da začne s 1. decembrom t. l. izplačevati na domu poštne in čekovna-naknade do zneska 5000 Din, kakor tudi dostavljati na dom vrednostna pisma, navadno in v vrednostne vrečnike ter odkupne pravice pošiljke naslednji poštni uradi Aleksandrovac Kruševački, Babušnica, Berovo, Bosilgrad, Carevo selo, Debar, Gnjilane Gradsko, Kavadar, Kratovo, Kriva Palanka

Kruševa, Novo Selo, Strumičko, Radovišče, Resan, Sveti Nikola, Sviljig, Strumica, Vandalovo, Varvarin, Večtarje in Vraniste.

Pomlad pred zimo. Kamalu bo začetek zime, po vremenu bi pa človek sodil, da se bliža pomlad. Zjutraj pojo ptički tako redno, kako prve dni pomladi. In tudi solnice tako lepo greje, da so postale slike ljudem že nadležne. Zadnje dni imamo razito južno, za letni čas izredno toplo vreme in čudno je, da stoji klubj temu barometer zelo visoko. Enim je s toplim vremenom utrečeno, drugi pa godrnjajo, ker bi raje imeli zimo.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo izpremenljivo, toplo vreme. Včeraj je bilo oblačno po vseh krajeh naše države. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 19, v Splitu 18, v Mariboru 17.8, v Sarajevo 17, v Ljubljani 16.2, v Zagrebu 16, v Skopiju 12 stopinj. Davki je kazal barometer v Ljubljani 770 m, temperatura je znašala 13.1.

Za študenta se je izdajal. Včeraj je v Zagrebu javila Panika Premič policiji, da je pred dvema dnevema prišel k njej na stanovanje v Mesničko ulico 12 mlad človek, ki se ji je predstavil za študenta Viktorija Ristića in se pogodil z njo za mesecno sobo. Takoj je tudi zahteval prijavnike, ki je vse izpolnil. Gospa Premič je odnesla prijavnike na policijo, ko se je pa vrnila, je pa opazila, da je z njenim novim stanovalcem odšlo tudi več obleke v vrednosti 3000 Din.

Nesreča Slovencev v Zagrebu. V petek se je peljal leta 1906 v Laškem rojeni Šofer Minael Senica po Hatjejevi ulici z motociklom, ki se mu je na ovinku v Petrinjsko ulico prevrnil, ker je bila ulica mokra. Senica se je pri padcu tako poškodoval, da so ga prepeljali v Zakladno bolničko.

Pretepi na svatbah. Tudi na Hrvatskem so ljudje na svatbah večkrat preveč veseli, da se debate razvijajo v pretepe. Tako so se pred dnevi stepli, navdušeni svatje tudi v Dvorjančih pri Dugaresi in zaklali godca Ivana Bojtarja. V Matanovoj Dragi v občini Barilovič so se pa na svatni Fabijana Belaviča celo streljali. Na njegovo nevesto je namreč dvakrat ustreljalo, ki jo je seveda imel prej strašno radona ga pa ni marala. K sreči neveste ni zadel in svatje so se veselili dalje, razčakanega ljubimca so pa vrgli na cesto.

Iz Ljubljane

Iz vstopnice za novinarski koncert. Seveda na novinarski koncert v Union, ki je vsega v izobilju Koncertni del prireditve nam bo nudil redek umetniški užitek, družbeni večer pa vse polno zabave in razvedričila. Po dveh praznikih bomo spočeti in zato se bomo tem lažje zavrtli, seveda že znamo plesati in če nam noge še niso odpovedale.

Iz Obzida. Grajske utrdbe je že v glavnem obnovljeno. Te dni so dozidali do vrha vzhodno-južni zid pri nižji terasi. Pri višji terasi imajo že obzidati le nekaj metrov straže, dočim je drugo že dogotovljeno. Prvodni mesec bodo še obzidali južno stran utrdb tako, da bo vse delo končano, seveda že bo ugodno vreme.

Iz Elektrovoz. Drugačne tramvajske tira in Dunajski cesti je že napeljan, tudi druge dela pri polaganju tircne so gotova razen lakovanja cestnišča. S tlakovanjem bodo v oliku gotovi najbrž že do jutri, da bo zoper vzpostavljen redni promet. Tramvaj je vozil včeraj na eni strani do Žilča, na drugi pa do Tavčarjeve ulice. Te dni je tramvaj

ski promet zaradi prekinjene vožnje občutno trpel.

Iz Srebrno poroko. bo obhajal v krogu svoje rodbine junij 30. t. m. naš-dolgoletni naročnik g. Slavko Jug, višji sodni uradnik. K srebrnu jubileju njemu in njegovi soprigi skrene čestitke!

Iz Kava za revne materje in otroke. Po svoji dobrodelnosti znani lastnik pražarne kave g. Bogomir Motob z Vodnikovega trga 5, ki ga poznamo tudi iz listov kot pol slovenskega grozje izabelka kg po 4 Din. Posebnost poleg jabolka je bilo vrhniško grozje izabelka kg po 4 Din in škofojeloški kruhek, ki je pa bil razstavljen teden predzgodaj. Gospodinje so raje kupovale kislojelje in repo, ki se je pocenilo na 2.50 kg — zelje — in repa na 2 Din kljub trnovskemu štrajku, ki še traja. Kmetije vedo izrabiti konjunkturo, zato davačjo te dni izredno mnogo zelja in repa. Drugo blago je zelo enolično — največ salate — endivije po 1 Din glave in mottavle merica po 0.75 Din, dalje zeljnati glav po 2 Din in drugo. Na kokošjem trgu je bil veliki naval, petelinov, putk, piščet in jajce je bilo nenavadno mnogo, cene so stare — piščeta par od 35—60 Din, jajca pa po 3.50 Din par. Kupčija je bila v splošno slab.

Iz Predavanje v Pravnik. Z rednimi zimskimi predavanji prične društvo »Pravnik« prihodnji teden. Poleg izdajanja društvenega glasila so »Pravnikova« predavanja znak društvenega delovanja obenem pa tudi izraz pravniškega udejstvovanja društva na znanstvenem polju. Zato vabimo vse članstvo, da predavanja pridno obiskuje. S tem se društvo v veliki meri oddolži predavateljem za nemali trut, ki ga imajo s prireditvijo predavanja in obenem dokazuje, da ta trud ni bil zamarn. K predavanjem vabimo še prav posebno tudi akademsko mladino. Pred novim letom bo troje predavanj. Vršila se bodo ob sredah ob 6. popoldne in sicer v pravosodni palati ljubljanski, dvorana št. 79. Prvo predavanje bo v sredo dne decembra, predaval bo g. univ. prof. dr. Aleksander Bilimovič o Bücherju in njegovem znanstvenem delu — Odbr.

Razstava v vseh prostorih na praznik 1. dec.

A. Šinkovec našl. Boss

Iz Akademski pevski zbor na poti v Beograd. Jutri, v nedeljo ob pol 10. do podne odpotuje Akademski pevski zbor iz Ljubljane z brzovlakom v Beograd, kjer se udeleži prvega zleta jugoslovanskih akademskih pevskih društev. V prestolici se sestanejo vsa akademска pevska društva — pet po številu — k pevskim »svetecnostim«, katerih višek bo slavnostni koncert v torek zvečer v beograjskem gledališču. Zbori nastopajo posamično in skupno tako vsestransko. Čakamo ne bi ničesar, da ne bo nič, četudi smo tako vražje nestreni. Sicer kupili ne bi ničesar, čakamo pa vseeno težko — nekateri Miklavževki, drugi hude in mnogi tudi Miklavževke. Veselje bo pa tem večje v ponedeljek popoldne, ko bodo pričeli dovazati peklenisko in nebesko robo na Kongresni trgu ter jo razstavljati kot druga leta. Došlej so pa hudeči prišli le v časopisne novice, ker nas imajo najrajši.

Iz Z Miklavževim sejmom. danes še ne bo nič, četudi smo tako vražje nestreni. Sicer kupili ne bi ničesar, čakamo pa vseeno težko — nekateri Miklavževki, drugi hude in mnogi tudi Miklavževke. Veselje bo pa tem večje v ponedeljek popoldne, ko bodo pričeli dovazati peklenisko in nebesko robo na Kongresni trgu ter jo razstavljati kot druga leta. Došlej so pa hudeči prišli le v časopisne novice, ker nas imajo najrajši.

Iz Umrli so v Ljubljani ob 22. do 29. t. m. Frančiška Gregorčič, žena žel. uslužbenca, 49 let, Staničeva ul. 6; Marija Cvar, poštna uradnica v p. 44 let, Celovška c. 89; Marija Fidelija Žurej, usmiljenka, 74 let, Vidovdanska c. 5; Ema Payer, poštarka v p. 73 let, Poljanska c. 16; Lud. Hariš, sin posestnika, 16 let, Vidovdanska c. 9; Živka Draksler, hči trg. sorudnika, 3 meseca. Cernetova ul. 25. — V bolnici: Albina Erjavec, zasebnica, 25 let, Kosez 56; A. Ojzija Plevnik, prodajalka, 29 let, Moste; Cvetka Jarc, hči poljedelca, 8 mesecov, Mestni log 53, Rudolf Pirc, sin hišarice, 5 mesecov, Brest 4; Filip Carman, sin kočarja, 8 mesecov, Zlebe 30; Milka Pustovrh, hči strojevodja, 9 let, Rakel 167; Ivan Mišč, žel. vlakvodja, 42 let, Rimske Toplice; Bogomir Troha, inženjer, 26 let, Rimska c. 12; Valentij Kolar, sin služe, 5 let, Vič d. na Brdo 144; Jožefa Gajeta, vdova žel. uslužbenca, 70 let, Apikova ul. 23; Marija Babič, dminarica, 16 let, Konj 9; Franc Gailand, dijak, 12 let, Rožna ul. 39; Antonija Simčič, žena šolskega upravitelja, 19 let, Oreše šola.

Iz Promenadni koncert muzike 40. pp. Triglavskoga. jutri ob 11. v Zvezdi. Spored: 1. Cerin: »Prijetna pomlad«, koračnica, 2. Strauss: »Princ Metuzalem«, uveratura, 3. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, 4. Leopold: »Praha«, češke pesmi. 5. Morena: »Telefunkens«, potpuri. 6. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček. 7. Sonata: »Križarje«, koračnica. — Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

Iz Promenadni koncert muzike 40. pp. Triglavskoga. jutri ob 11. v Zvezdi. Spored: 1. Cerin: »Prijetna pomlad«, koračnica, 2. Strauss: »Princ Metuzalem«, uveratura, 3. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, 4. Leopold: »Praha«, češke pesmi. 5. Morena: »Telefunkens«, potpuri. 6. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček. 7. Sonata: »Križarje«, koračnica. — Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

Iz Promenadni koncert muzike 40. pp. Triglavskoga. jutri ob 11. v Zvezdi. Spored: 1. Cerin: »Prijetna pomlad«, koračnica, 2. Strauss: »Princ Metuzalem«, uveratura, 3. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, 4. Leopold: »Praha«, češke pesmi. 5. Morena: »Telefunkens«, potpuri. 6. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček. 7. Sonata: »Križarje«, koračnica. — Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

Iz Promenadni koncert muzike 40. pp. Triglavskoga. jutri ob 11. v Zvezdi. Spored: 1. Cerin: »Prijetna pomlad«, koračnica, 2. Strauss: »Princ Metuzalem«, uveratura, 3. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, 4. Leopold: »Praha«, češke pesmi. 5. Morena: »Telefunkens«, potpuri. 6. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček. 7. Sonata: »Križarje«, koračnica. — Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

Iz Promenadni koncert muzike 40. pp. Triglavskoga. jutri ob 11. v Zvezdi. Spored: 1. Cerin: »Prijetna pomlad«, koračnica, 2. Strauss: »Princ Metuzalem«, uveratura, 3. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, 4. Leopold: »Praha«, češke pesmi. 5. Morena: »Telefunkens«, potpuri. 6. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček. 7. Sonata: »Križarje«, koračnica. — Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

Iz Promenadni koncert muzike 40. pp. Triglavskoga. jutri ob 11. v Zvezdi. Spored: 1. Cerin: »Prijetna pomlad«, koračnica, 2. Strauss: »Princ Metuzalem«, uveratura, 3. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, 4. Leopold: »Praha«, češke pesmi. 5. Morena: »Telefunkens«, potpuri. 6. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček. 7. Sonata: »Križarje«, koračnica. — Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

Iz Promenadni koncert muzike 40. pp. Triglavskoga. jutri ob 11. v Zvezdi. Spored: 1. Cerin: »Prijetna pomlad«, koračnica, 2. Strauss: »Princ Metuzalem«, uveratura, 3. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, 4. Leopold: »Praha«, češke pesmi. 5. Morena: »Telefunkens«, potpuri. 6. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček. 7. Sonata: »Križarje«, koračnica. — Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

Iz Promenadni koncert muzike 40. pp. Triglavskoga. jutri ob 11. v Zvezdi. Spored: 1. Cerin: »Prijetna pomlad«, koračnica, 2. Strauss: »Princ Metuzalem«, uveratura, 3. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, 4. Leopold: »Praha«, češke pesmi. 5. Morena: »Telefunkens«, potpuri. 6. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček. 7. Sonata: »Križarje«, koračnica. — Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

Iz Promenadni koncert muzike 40. pp. Triglavskoga. jutri ob 11. v Zvezdi. Spored: 1. Cerin: »Prijetna pomlad«, koračnica, 2. Strauss: »Princ Metuzalem«, uveratura, 3. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, 4. Leopold: »Praha«, češke pesmi. 5. Morena: »Telefunkens«, potpuri. 6. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček. 7. Sonata: »Križarje«, koračnica. — Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

Zgodbice iz življenja dr. Čerina

Prvi njegovi koraki na glasbenem polju. — Najlepši spomini ga vežejo na Prago

Ljubljana, 29. novembra. Oče našega slavljenca, višjega kapelnika majorje dr. Čerina je bil vaški učitelj in obenem tudi organist, kakor je očela takrat navada. Težko je bilo, ali vendar je oče pejal nadarjenega sinika v Ljubljano v šolo. Iz Šenklavka so se slišale orgle, ko sta šla proti stari gimnaziji, in oče je dejal: »Förster orgla pa sta stopila notri. Ko se je poleglo valovje pod oboki, pokaže oče zamaknjenem dečku na kor in pravi korak bi ga blagoslavljal mehko: »Priden bodi in uči se, pa boš tudi tako-le znaš... Tako je bilo in se je prerokba izpolnila, da je dr. Čerin orgla v dvorni cerkvi na Dunaju.

Förster je bil Čerinov učitelj in Čerin je bil tudi njegov najmlajši kolega, ko je eden orgla gimnazijcem, drugi pa realcem. Učenec mojstra ni samo občudoval in ga ljubil, temveč mu tudi z največjim veseljem pomagal, delal na koru red in mu prepisoval.

Ko je Čerin študiral na Dunaju, mu je Ivan Hribar omogočil, da se je popolnoma posvetil muziki, ker mu je priskrbel pri Radogoju posojilo. Ko je bil pa Hribar župan ljubljanski in Čerin pri Glasbeni Matici, sta delala načrte za stabilno godbo v Ljubljani, načrt se je pa uresilil prav za prav šele z dr. Čerinovim prihodom, da imamo res domačo prvo vrstno godbo za vse potrebe.

Op naročilu je Čerin I. 1898. izdal »Pemarico«, ki je doživel tri izdaje. Pri drugi ali tretji izdaji je komponist vprašal po honoraru, a niso mu ga priznali zna podlagi običaja. Tudi dandanašnji imamo še mnogo takih običajev.

Na Dunaju je Čerin živel, kakor je pač mogel, in dirigiral pri najrazličnejših društvinah. Tako je vodil tudi koncert »Koschatbunda« v navzočnosti svojega slovenskega rojaka, ki se je proslavil s kočko pesmijo. Koschat je bil ves ginej in je navdušen skočil na oder ter dirigent Čerina objel in poljubil, društvo ga je pa izvillo za častnega pevovodja.

V dvorni cerkvi avguštinicev na Dunaju je bil Čerin organist za slavnim komponistom Brucknerjem, v dvorni cerkvi sv. Mihaela je bil pa kapelnik in v njegovem zboru sta plebili tudi tedanja študenta dr. Žirovnik in prof. Lovše. Redno je prihajal v cerkev tudi slavni k. k. Hofballmusikdirektor Strauss, nekoč je pa vplivni muzik počakal Čerina v cerkvi, se mu zavali in ga povabil ter mu dejal: »Po vsej cerkvi, po sredini in po kotih sem poslušal, kje se sliši najboljše, končno sem pa vendar odkril prostorček in si tam kupil sedež. Glasbenika sta postala prijatelja in jubilant je bil redno Straussov gost v njegovem velikaškem stanovanju v neki palači za parlamentom.

Dr. Čerin je postal vojaški kapelnik in njegova godba je slovela za najboljšo na Dunaju, da je morala igратi vsake večer na več krajinah in ni čuda, da so z dr. Čerino popularnostjo rasli tudi njegovi hodki. Samo v eni sezoni je imel dohodkov 8800 kron, torej silno visoko vsoto, če pomislimo, da je imel dvorni svetnik 350 K. general pa 500 K mesečne plače. In takrat so bile plače visoke! V Budimpešti je bil tako priljubljen, da je na Silvestrov večer 1906. njegova godba igrala na štirih krajinah, kapelnik Fučík, ki je do dr. Čerina veljal za prvega avstroogrškega vojaškega kapelnika, pa ni igral nikjer.

Najlepši spomini pa slavljenca vežejo na Prago, kjer je največkrat dirigiral na Strelcekom ostrovu. V Pragi je bil pet vojaških godb, a njegova godba je igrala določne, popoldne in zvečer na dveh krajinah, da je moral dirigirati po štiri ure vsaki dan, medtem je pa vodil še vaje. Prav posebne vrste efekt je pa na Češkem doživel v Krumovu v veliki dvorani, kjer še ni bilo električne. Izvajal je del »Walküre« in tubist Paleček je sedel prav pod svetilko. Pridi forte — Paleček pihne in luč ugasne — vihar aplavza in smeha, da se je podirala dvorana.

O mnogo je vandal po svetu naš slavljenec, da se je sedemnajstkrat seil z družino in pohištvo, no, sedaj je pa že čez 10 let pri Novem svetu na Gospodskem cesti.

Dr. Čerinova godba je prav tuški sokolska, saj jo je pejal s Sokoli celo na jugoslovenski zlet v Osijek, poleti je pa godba tudi vse nedelje oddana sokolskim društvom, ki imajo v jubilantu garancijo, da sta telovadba in godba vedno skladna, in tudi več kompozicij za proste vaje jim je napravil ta vedno uslužen komponist.

V Ljubljani je dr. Čerin tudi izvajal največjo kompozicijo, kar smo jih čuli v Sloveniji, namreč veličastni Bachov »Pasijon sv. Matevža« pomladi I. 1921. Ker »Matevžev pasijon« traja skoraj 5 ur, ga je razdelil na dva koncerta, ki sta bila v frančiškanski cerkvi. Oba koncerta skupaj sta

nesla 14.000 kron, ki jih je vse porabil za popravilo in nakup instrumentov pa še 10.000 kron je dodal iz svojega. V zahvalo je pa po ljubljanski navadi dobil med drugimi prijaznostmi tudi anonimno priznanje, »da se vse občinstvo čez Vas jezi in preklinja zaradi dvakratne vstopnine.«

Mnogo težkega in tudi mnogo lepega je doživel slavljenec, najveseli dogodek v njegovi družini je bila pa promocija njegovega sina edinca Jožeta v Gradcu za doktorja medicine, ki ji je seveda pris-

stvoval tudi presrečni oče. Usoda ga pa tudi ni obvarovala na najhujšega udarca, saj so dr. Čerinovi otroci brez matere.

Najbolj pri srcu in najbolj svet je pa jubilantu spomin na Veliko noč 1918. v Miane ob Piavi. Organista ni bil v redovnici so naprosile dobrega oficira — v vojni je bil namreč dr. Čerin kot rezervni oficir na fronti. On je orglal, otočiti so pa peli. Opravil je z njimi vse velikonočne molitve, petje in procesijo in župnik se mu pride solzan zahteval. »Najlepše Vam dam, kar imame, je jedjal ginejni starček in poklonil dobrošrčnemu »sovražniku« jabolko, tako lepo, da tako krasnega umetnika ni videl ne prej niti pozneje...«

Slavljenec pa od vsega srca želimo, naj mu usoda odsej nakloni le še take spomine, ki jih kakor to večno sveže jabolko pozlatita hvaležnost in ljubezen... — ag.

Zakaj „delajo tramvaj“

Ljubljanci se še vedno najbolj zanimajo za dela na novih tramvajskih progah

Ljubljana, 29. novembra.

O tem se je že mnogo govorilo, ampak ne naravnost. O tramvaju se sploh zadnje čase mnogo govor, ker bi bilo drugače ljudem dolgač. Debate se vrše na cestah brez policijskega dovoljenja; menda morajo biti dovoljenja le za zborovanja po gostilnah, to pa na stvari itak nič ne izpremeni. Beseda pa je o tem, zakaj, kaj in kako se govor o tramvaju in kakšen pomem ima vse to.

Lepo je, če človek govoril resnico, če tudi ni dandanes napačno lagati. Zakaj bi lagali, ljudem je treba povedati o času do časa kaj resničnega. Kajti so informirani o revolucionah, katastrofah, čudovitih iznajdbah, poletih na luno itd., o vsem mogočem, kar je vse zelo zabavno, vellekga pomena za prebavo in še morda potrebno, da se človek nasmeje — ima pa edino napako, da je precej podobno kosmati laži. Res je potrebno, da ljudje izvedo tudi kaj o tem, kar je res in pred našimi nosovi. Prav je, da zato govorimo tudi o gradnji tramvaja, o trnovskem zelenju, racah v Ljubljani, o dolžini kanalizacije, frizerjanu Tivolija, o novih rekah in jezerih v Ljubljani itd., kajti to so same resnične stvari. Ljudje se prokletno malo brigajo za politiko; zakaj bi jim ne nudili tega, kar jim je pri srcu, kar prija ujihovni duševnosti in kar ilustrira na prebljenosti čas. In pa še zato je dobro govoriti o teh rečeh, da se pokaže, kako čudni patroni smo mi Slovenci. Zaviješ to ali ono reč malo bolj po domače, poveš jo v zabavni obliki, pa je zamera ali celo užalenost z ogroženjem tu. Joj, kako smo občutljivi in — smešni.

Zato pa moramo seveda obsojati to, da se je n. pr. toliko govorilo o gradnji tramvaja; nameč se pravi pri nas, da kdor veliko govor, mnogo laže. Govorilo se je pol stoletja, da bodo razširili tramvaj. Leto datumu nam niso nikdar vedeli povedati. Ljudje niso več verjeli obljubam. Zato je prišlo vse tako nenadoma — da se mnogi niti zdaj ne vedo, kaj se godi v Ljubljani. Delavci so pritrivali s krampi. — Kadaj bodo pa zemljo vozil? Bolj jo vozijo, več je. Zadnjici sem bral, da Turkov avto ceče na Severni tečaj vozi. Koga pravite, mislim, da bi bilo dobro če bi še te stare škatke vzel s sabo, samo, »numerose triajst nam naj pusti; za koga imamo sploh to potipo?«

Vsak dan te stojim, pa premišljam, za koga sploh dela »tronjavje«; ne morem uganjati. Včeraj pa je prišel tud' Matevž, pa prav, da naj grem z njim. Veste, Bosanci je prodal stare hlače, pa sva se odpeljala v Vodmat k Dalmatinu. Videš, zato je pa pravilen. Ce se ti »Figovce zamer« se boš pa lokha odpeljal na Vič s Šiško. Pa vsakem Dalmatinu mora bit' štacijon. V Šiški bodo naredili tako, drugod pa menda tud'. Kjer bo gostilna na vogal' ul'ce, bo ustavil drugod pa ne. Tronyaj mora podpirat Dalmatince, pa bosta oba zaslužila. Zadnjici se mi je tako prileglo, ko me je iz Udmata vlekel; se mi je kar zdel, da se po Dalmaciji vozim z barko. Boh mu dej še dolga srečna leta — našemu »tronjavju!«

— Še za nekaj prav pride, dramlaj! Jaz imam bud revmatizem v levem bedru; zadnjici sem zamudil kosilo, v tega združja sem tako zaverjan. Zato sem se peljal do svetega Petra. Na preč sem sedel. Potem sem se pol ure peljal in peljal. Tako prijetno je bilo, tako me je pretreslo in me pregrelo, da sem popolnoma zdrav izstopil. Ko me trga, grem zdaj vsakokrat na to trščiko, pa pa je dober!

— Pol pa kar pejt, zdaj te že precej!

— Pejma, fantje, policaj nas že strašansko grdo gleda!

— Pejma na »trambaj«!

toliko nadstropij bo prav za prav potem takem imel itd.

Sicer pa se zaenkrat zadovoljimo tudi le s tem kar vidimo. Kaj bi se ne, ljudje se čudijo, zabavajo, uče in še marsikajo. Prav vsak pride na svoj račun. Tramvaj je postal kar naenkrat sila popularen, ne le zaradi zeleno št. 13, temveč zaradi »hecas ali zabave; ljudje so se že spriznili s tem, da jim ni treba protestirati zoper te čudovite novotarje, da morajo biti lepo mirni in gledati, kaj se bo skrotovito iz vsega.

Po Dunajski cesti sta jo mahali oni dan dve gospe proti »Šestici. Suha se je naenkrat strahovito usträšila.

— Jedeta na, tramvaj se preobrača! je zakričala. Sprevidnik je namreč prestavil med vožnjo tisti trapez nad tramvajsko streho za drugo smer vožnje. — Sem že mislila, da bo vame skočil, buh se vendar usmili moje uboge duše! Pa še ti me na to plati rineš! Pomisli vse noči le od tramvaja sanjam, to gotovo nekaj pomeni! Za sem rekla, da ne bom šla več gledat, na, sem pa spet tukil!

Pri električni uri pred »Evropo« so se zbrali. Ne povemo, kdo, kajti eden je dejal, kar je tudi za druge pomembno: — Drž gob'c, če ne govoris s svojo staro!

Sicer je drugi odgovoril: — Boš ti mene učil! Le uč svojo staro kar čes, povem ti pa, da tramvaj ne spada pod paragrafe!

Debata pa je razvila. — Trvanj ne, pač po svoji jezik!

— Kuga se grizeta? Vidva bi boljš nar's dila, kaj? Dromvaj delaja zato in takole, da bo rentabilen. Tam ga morajo izpeljati, kjer maju ljudje kaj pod palcem, da jih lahk' privintaja.

Prišlo jih je še več. Najprej so si od vseh strani ogledali nebo, kot bi ga vpravili za svet v teh težkih vprašanjih. — Špet ga bo lomil! Kuga pa barometri prav? Mojo staro dan' po čeljstu trga! — Nato se jih pogledi ustavili na žlezni kači. Delavci so pritrivali s krampi. — Kadaj bodo pa zemljo vozil? Bolj jo vozijo, več je. Zadnjici sem bral, da Turkov avto ceče na Severni tečaj vozi. Koga pravite, mislim, da bi bilo dobro če bi še te stare škatke vzel s sabo, samo, »numerose triajst nam naj pusti; za koga imamo sploh to potipo?«

Vsak dan te stojim, pa premišljam, za koga sploh dela »tronjavje«; ne morem uganjati. Včeraj pa je prišel tud' Matevž, pa prav, da naj grem z njim. Veste, Bosanci je prodal stare hlače, pa sva se odpeljala v Vodmat k Dalmatinu. Videš, zato je pa pravilen. Ce se ti »Figovce zamer« se boš pa lokha odpeljal na Vič s Šiško. Pa vsakem Dalmatinu mora bit' štacijon. V Šiški bodo naredili tako, drugod pa menda tud'. Kjer bo gostilna na vogal' ul'ce, bo ustavil drugod pa ne. Tronyaj mora podpirat Dalmatince, pa bosta oba zaslužila. Zadnjici se mi je tako prileglo, ko me je iz Udmata vlekel; se mi je kar zdel, da se po Dalmaciji vozim z barko. Boh mu dej še dolga srečna leta — našemu »tronjavju!«

— Še za nekaj prav pride, dramlaj! Jaz imam bud revmatizem v levem bedru; zadnjici sem zamudil kosilo, v tega združja sem tako zaverjan. Zato sem se peljal do svetega Petra. Na preč sem sedel. Potem sem se pol ure peljal in peljal. Tako prijetno je bilo, tako me je pretreslo in me pregrelo, da sem popolnoma zdrav izstopil. Ko me trga, grem zdaj vsakokrat na to trščiko, pa pa je dober!

— Pol pa kar pejt, zdaj te že precej!

— Pejma, fantje, policaj nas že strašansko grdo gleda!

— Pejma na »trambaj«!

Idealem mož.

— Draga prijateljica, povedati ti moram, da je moj mož naravnost idealen. Pomisli, ne pije, ne kadi in ne kvarta.

— To je pa res sreča.

— In kadar sama kuham, niti ne je.

Na tak način si pridobiš najlepše zobe

a drugim nudis veselje
s Tvojim smehljanjem.
Ohrani zdravje svojih
zob, daj jim belino
bisera, pomagal Ti bo

**Sargov
KALODONT
Lepsi zobje**

Radioprogram

Nedelja, 30. novembra.

8: Leo Kocjan: O živinozdravstvu. 8.45:

Dr. Franc Debevec: O tuberkulozi otrok.

9.30: Prenos cerkvene glasbe. 10: Versko

predavanje, duh. svet. Janez Kalan. 10.20:

I. Kaiser: O evropskem gospodarskem življenju 11: Koncert Radio orkester. 12: Časovna napoved. 15: Gđ. A. Lebar: Kmettska žena — nositeljica kmetske kulture.

15.30: Plošča. 16: Humoristično čtivo, pisarji Milčinski. 16.30: Duet: citre in kitara (gg. Ahačič). 17: Ljudska igra: Kjer je ljubezen, tam je Bog. 20: III. Sonatni večer (violinist prof. Jeraj, klarin. dr. Švara). 21: Jugoslovanska glasba, izvaja Radio orkester. 22: Poročila in časovna napoved. 22.15: Hawajjazz. 23: Napoved programa za naslednji dan.

Torek, 2. decembra.

11: Slavnostna akademija v proslavo ze-

dinjenja (Mestna dekleška Šentjakobska šola). 12.15: Plošča (mešan program). 12

Svetloba je tudi hrana?

Ne kupite sadja, kajti s tem vržete proč redilno snov

Svetloba je hrana v enakem pomenu besede kakor zrak. Človeku je ta hrana neobhodna potrebna. Človek je nevede svetlobotrc, luminovorni, fotografni, actinomagni, po tem, kakor je pač njegov telesni in duševni ustroj. Pri meri se pa, da pade naša svetlobna kapaciteta pod normalo in to je znak, da smo intokscirani in izročeni na napolnost v nemilost fototoxiji. Svetloba ni hipo-tečna si, temveč iz fototon in elektronov sestojecata gmot. Je v zvezzi z elektroko in d' Arsonvaj je s posmocjo zelo močnih zaporednih tokov ugotovil zakonitost razmerja med silo svetlobe in silo elektrike. Zdravnički Bergonie, Moutier in de Courmelles so že davnog dognali, da rabijo arsonvalizacij podvržena bitja manj hrane, kakor ne arsonvalizirana. Splošno znano je, da jedo ljudje poleti manj, kakor pozimi in v toplih krajih manj, kakor v mrzlih.

Leta 1911 je bilo dr. Foveau de Courmelles naročeno proučiti meso, prpeljano iz Južne Amerike, torej trošično meso, ki je bilo doma izpostavljeno pripekajočim solnčnim žarkom. Če so položili to meso na fotografiske plošče in jih potem razvili, so opazili večje ali manjše število luknjic, kakor je bilo pač meso bolj ali manj preprečeno z maščobo, to se pravi s cholesterolom, cholesterolom itd. Iz tega sledi, da je cholesterol akumulator svetlobe.

Slične poskuse so delali zadnja leta v večji množini in njih rezultate so uporabili specjalisti v različnih smereh. Integrirana svetloba, kakor pravi dr. de Courmelles, je po njegovem mnenju očitljiva. Po mnenju drugih

učenjakov ta gmotna svetloba ni nič drugačega, nego znani vitamini, ki so baje za prehrano toliko pomena, in o katerih se zadnja leta neprestano piše, pa jih ni navzrok temu, še nihče ne analiziral, ne izoliral, tako da jih smatrajo nekateri še vedno za dvomljivo gmotu, drugi pa zgolj za biogenično energijo. Svetloba je pa vidna, saj učinkuje na fotografiko ploščo.

Dr. de Courmelles navaja v dokaz svoje teorije čudovite učinke izzarevanj gmot, v katerih ni nihče nikoli vitaminov našel, niti iskal. Če pustimo podgane v popolni temi, in jih hranimo tako, da se njihovo okostje ne more strditi, torej s hrano brez apnenca, postanejo rahitične. Iste podgane si pa zelo hitro opomorejo, če jih dajemo v temi, ječi koži ali pa celo samo blato drugih obsevanih podgan, torej takih, ki žive bodisi na solncu ali pa pod žarki živoresnih žarnic. V koži in blatu teh podgan se je torej ohranila integrirana svetloba, kajti posredujejo lahko njen prehod v druga bitja. Otreški rahitizem se zdaj res zdravi z obsevanjem ali pa z rjabim oljem, ki je po mnenju dr. de Courmellesa zopet samo integrirana svetloba.

Če podgane navzlic temu, da žive v temi, niso rahitične, se morajo zahvaliti svoji hrani v obliki raznih odpadkov, kakor olupkov, gnilega sadja itd., ki so bili vsaj nekaj časa podvrženi dnevnemu svetlobi. V sadnih in zelenjadnih odpadkih, ki jih mečemo proč in ki so izpostavljeni solnici, je veliko redilno in terapevtično bogastvo. Iz tega sledi, da je cholesterol akumulator svetlobe.

Slične poskuse so delali zadnja leta v večji množini in njih rezultate so uporabili specjalisti v različnih smereh. Integrirana svetloba, kakor pravi dr. de Courmelles, je po njegovem mnenju očitljiva. Po mnenju drugih

mati. Pogosto se zgodi, da se hoče ta ali ona ženska osvetiti drugi in ji vzame skrivaj otroka, da mu da svojega mleka. Kolonialne oblasti nastopajo zelo strogo proti ubijanju otrok, toda brez uspeha. To dokazuje pokrajina Djagga, kjer ni nobenih dvojčkov, čeprav se jih roditi razmeroma mnogo.

Redek spomin

Sofiski vseučiliški profesor dr. A. Balabanov je naletel v Kazanliku na moža redkega spomina. Gre za Marina Karadimitrova iz Gornje Orehovice, kjer je bil rojen 1. 1896. Karadimitrov je sin siromašnih staršev in zato je mogel dovršiti samo tri razrede gimnazije. Do zadnjega je živel v veliki bedi, dokler se ni izkazalo, da ima izredno razvit spomin. Bilo je v nekem mestu, kjer je stopil Karadimitrov služajno v trgovino, v kateri so delali inventar. Ko so pa pozneje iskali seznam blaga, so ugotovili, da se je izgubil. Karadimitrov je bil znan s trgovcem in lahko si mislimo presenečenje vseh, ko je točno povedal, kaj vse je bilo v navedenem seznamu, čeprav so delali inventar že pred dobrim tednom.

In Karadimitrov je začel nastopati po gostinstvih, dokler ga ni odkril omenjeni profesor in ga privzel v Sofijo. Na sofijski univerzi so delali z njim poskuse in vsi so stremeli nad njegovim spominom. Karadimitrov ponovi do 3000 poljubnih imen in do 6000 števil, ki mu jih poljubno narekujejo. Te dni se je vršila prva večerna produkcija v sofijskem gledališču »Royal«, ki je potrdila, da je Karadimitrov spomin res nekaj izrednega. Mož zna besede nele ponavljati v istem vrstnem redu, kakor so mu jih narekovali, temveč jih ponavljati tudi v nasprotnem vrstnem redu in sicer še mnogo hitreje.

Zakaj se moderna dekleta ne može

Najstarejša hčerka angleškega ministarskega predsednika Ishbel Macdonaldova še zdaj ni poročena, čeprav ni več posebno mlada in čeprav je imela že mnogo imenitnih snubačev. Nedavno so priredile neporočene Angležanke v Londonu razstavo in pri otvoritvi je Macdonaldova hči pojasmila, zakaj se moderna dekleta ne može, čeprav bi se lahko in povrhu še dobro.

Vedno me je jezilo, — je dejala, — če je kdo trdil: To je lepo dekle, iz te bi bila idealna žena. Zakaj se ne omoti? Taki ljudje ne razumejo, da se poštenemu in lepemu dekletu prav nič ne mudi omoti se s prvim moškim, ki jo zasnubi. Vsako dekle mora imeti pravico svobodne izbire. Svetovna vojna je sicer to pravico občutno skrčila, odpravila je pa ni. Vojna vihra je pokosila milijone moških v najlepših letih. To je tudi vzrok, zakaj se mnoga dekleta ne omoti. Drugi vzrok je v tem, da so mnoga dekleta zadovoljena s svojim poklicem in se ne morejo odločiti, da bi zamenjala svojo sigurno eksistenco in pridobitno svobodo z nesigurno usodo, ki bi jih čakala v zaksnem življenju.

Povedala je, da bo s svojim korakom vzbudila v Budimpešti veliko zanimanje. Poleg tega je pa redka izjema med aristokratom, ker se zaveda, da zobiča vse bolj izpodjeta temelje aristokracije in da bodo morali prej ali slej vsi aristokrati prijeti za kakšno delo, če bodo hoteli živeti. Na Dunaju, v Parizu, Berlinu in Londonu so se razmere že tako izpremenile, da bi se nihče ne čudil, če bi mu povedali, da je postala tako imenita dama modistka. V Angliji in v Franciji aristokrati že davno delajo.

Bridka usoda afriških otrok

Afrika je dejela vraž in praznoverja, Usoda otrok v tem morju vraž je še posebno težka. Zamorcev imajo sicer radi svoje otroke, nimajo pa nobenega pojma o negi. Dojenčkov sploh nikoli ne kopljajo, kajti po njihovem mnenju mora imeti vsak otrok na sebi nekoliko debelejšo plast nesnage, da ne more do njega zli duh. Skoraj od prvega dne daje mati otroku poleg svojega mleka še občajno hrano odraslih — banane, kravje mleko, maščobe in celo pivo. Novorojenčka polože takoj na vroče solnce in na vlažna tla. Ni torej čuda, da umira v Afriki 50% novorojenčkov. V nekaterih krajih celo 80% v prvih mesecih. Prištejti je pa treba še znatno število otrok, ki padajo kot žrtve vraž.

Vsi otroci, ki se rode s kakršnokoli hibo, dalej vsi oni, čiji matere pri rodu umro in pa otroci, katerim zrasto zgnjori zobje prej kakor spodnji, so brezposojno zapisani smrti. Ce pa navzlic temu dorasto, postanejo strah in velika nevarnost vsega rodu in plemena. Tudi dvojčki prinašajo baje nesrečo. Zato babica enega otroka kar brž zadaví. Ce se rode trojčki, zadavijo vse tri, mati je pa osramočena, ker se je težko pregrešila zoper javno morno. Otroččka sme dojiti samo lastna

ro pesem, ne da bi tremil z očesom, — in da premorem pet milijonov dolarjev. Ljudje poreko, da tu nekaj ni v redu, da ste se zmotili. Vem sicer, da lahko dokažeš, da sem vam hotel ukraсти sliko, vem tudi, da bi se vam morda posrečilo spraviti me za nekaj dni pod ključ. Toda to bi dvignilo mnogo prahu v Ameriki. V Chicagu igrati dokaj važno vlogo in imam nekaj zelo vplivnih prijateljev. Ce bi bil siromak, bi vam kazalo poklicati policijo, tako pa res ni vredno. Lahko mi sicer napravite sitnosti, toda obenem jih napravite tudi sebi. Poleg tega ne smete pozabiti, da bi ves svet izvedel, kako ste bili speljani na led.

Sir Walter je molčal in zrl mračno predse. Sram ga je bilo priznati, da je zadel Hopper na pravo struno. Ni bilo sicer nobenega dvoma, da milijonar zaslubi biti pošteno kaznovan, toda bil je res predstavnik velikega in prijateljskega naroda. A dober politik mora dobro premisliti, predno se zameri takim možem. Priateljstvo med narodom je namreč vedno na slabih nogah. Človek nikoli ne ve, kaj se mu lahko pripeti, če gre predaleč. Mučna vprašanja v parlamentu, izmenjava ogorčenih, mednarodni zapletljaji... Lord Bamberston, ki je zahteval od svojih posredovancev največjo takost in di-

skretnost, bi gotovo ne bil navdušen, če bi dal sir Walter zapreti tako imenitnega gospoda. Na koncu koncev pa s Hopperjevo lovoljčino ni ničesar izgubil, a mnogi prijatelji bi mu še očitali, da hrepeni po osveti ali pa da je hotel napraviti zase reklamo. Drugi bi se mu smejali, kajti nekateri ljudje se smejejo vsemu. Smej je pa v takih primerih kuga za politično slavo. Če dobro premisli vse to...

Toda ta čas se je sir Walter iztrenil in bojevito izbočil prsa. Zamera goril ali dol, misel, da bi se milijonaru prav nič ne zgodilo, mu je bila neznotna. Vedno je bil ponosen na to, da ni ostal še nikomur nič dolžan. Mar naj se izneveri svojemu načelu zaradi neznatne neprijetnosti ali zamere? Ne, za vse na svetu ne! Naj Hopper le počake, kaj zna, on se...

Ta čas je pa začul glas svoje žene. — Mislim, Walter, da ima gospod Hopper prav. Vem, da bi se ne smeli prav nič ozirati na njegov visok družbeni položaj, toda ti bi si najopal samo sitnosti, če bi ga ovadil. Glavno je, da si dobil sliko nazaj.

Sir Walter se je zdramil iz zamislenosti. Zamiral je nekaj sam pri sebi, stopil tri korake na desno in tri na levo, potem je pa obstal in se ozrl na

To vam radi verjamemo! — so počili poslanci v smeh. Socijalist Kirwood si je še posebej privočil notranjega ministra, rekoč: »Gospod minister, morda bi pa izdal odredbo, s katero bi bila dovoljena udeležba pri javnih sprevodih same oslom.«

Minister je v odgovoru na interpellacijo izjavil: »Gospod interpellant, morda bi se pa zadovoljili z naukom iz anekdot, znanec iz čitank, po kateri je slon koristna domača žival, ni pa priporočljivo dražiti ga (smeh in pritrjevanje na vse strane).

Liberalni poslanec Hore-Bellista je vzkliknil: »Gospod minister, ali bi ne mogli prepovedati porabe slonov pri volitvah?«

V Angliji pravijo namreč »slon« kandidatu, ki nima nobenih izgledov na zmago in ki kandidira samo zato, da nagaja drugim. Na to vprašanje minister sploh ni odgovoril. Smehljaj na njegovem obrazu je pa priča, da ni poslancem zbadanja prav nič zameril.

Visoko nad zemljo

Nameravani polet prof. Piccarda v stratosfero je zasnovan na izkušnjah alpinistov in letalcev, ki so se dvignili visoko nad zemljem. Vsi so ugotovili, da so izgubili v zračnih višavah vlast nad nimi tako, da niso mogli niti zabeležiti svojih opazovanj. To se zgodi že v višini 5000 m. Zato je napačna Humboldtova trditve, da je krožil kondor nad Šimborasom v višini 7000 m, kajti tako visoko bi se bil zadušil. Niti postni golob se ne dvigne nad 5000 m tak, da lahko trdimo, da je 5200 m nad zemljem konec vsega življenja.

Na tem sta se priprala Angleži Gaisler in Coxwell, ki sta trdila, da sta se dvignila 5. septembra 1872 z balonom 11.277 m visoko. V višini 5000 m so nastale ovire v dihanju. Približno v višini Mount Everesta nista mogla več gibati z udi, potem sta se pa sploh onesvestila. Zavedala sta se, da sta se spuščala nazaj. Toda pozneje so izračunalni, da sta se bila dvignila na največ 8990 m. Sele leta 1901 se je dvignil nemški profesor Berson z balonom 10.800 m visoko, toda imel je s seboj že moderne dihalne aparate. Predlanskim se je dvignil Američan Gray z balonom 12.945 m visoko.

Zadnji dve leti si pa ljudje prizadajo priti v stratosfero s pomočjo letala. Toda aeroplani mora biti konstruirani tako, da lahko leta tudi pri 50 stopinjah mraza in v trikrat redkejšem zraku, kakor je na zemljem. Prvi rekord je dosegel 28. maja 1928 nemški pilot Neuendorf na Junkersu, s katerim se je dvignil 12.739 m visoko. Kmalu ga je pa prekobil ameriški Čeh Souček, ki se je dvignil 13.157 m visoko. O razmerah v najvišjih plasti atmosfere nas informirajo registracijski balonki, ki so se dvignili 15 do 30.000 m visoko, kjer pa zaradi preslabega zračnega pritiska počijo. Ta merjenja so zelo draga, so pa velikega pomena za letalstvo. Dva poskusa prof. Piccarda dvigniti se v stratosfero sta se izjavovali, tretji je bil pa preložen na plomad.

Zadnji dve leti si pa ljudje prizadajo priti v stratosfero s pomočjo letala. Toda aeroplani mora biti konstruirani tako, da lahko leta tudi pri 50 stopinjah mraza in v trikrat redkejšem zraku, kakor je na zemljem. Prvi rekord je dosegel 28. maja 1928 nemški pilot Neuendorf na Junkersu, s katerim se je dvignil 12.739 m visoko. Kmalu ga je pa prekobil ameriški Čeh Souček, ki se je dvignil 13.157 m visoko. O razmerah v najvišjih plasti atmosfere nas informirajo registracijski balonki, ki so se dvignili 15 do 30.000 m visoko, kjer pa zaradi preslabega zračnega pritiska počijo. Ta merjenja so zelo draga, so pa velikega pomena za letalstvo. Dva poskusa prof. Piccarda dvigniti se v stratosfero sta se izjavovali, tretji je bil pa preložen na plomad.

Načrti so ga odpustili iz šole, je bil angažiran pri Jarnu na Dunaju, kmalu pa se je preselil v München, kjer se je prav živahn udejstvoval na državnem in na ljudskem gledališču.

Insel je srečo, da je sodeloval pri premjieri Hoffmannstalove »Der Schwierige« kot partner slavnih igralke Elizabet Bergner in Harryja Waldana. To je bil prvi njegov res sijajni uspeh.

Po pretekli pogodbě, když je podpisal za München, že se vrnil na Dunaj, když je dozván do Kammerspiele — gledališča. Tri leta dela in ustvarjanja so ga popolnoma izčuščil. Svoj vesel — žaljivi in operetni repertoar si je lahko izvrstno izpopolnil. Prav tako tudi svoj očarljiv v mehki tenor.

Dosej ga niso spravili k filmu. Šele kasneje ko je bil angažiran v berlinskem gledališču za opereto »Mis Amerika«, ga je zainteresiral tudi film. Dobil je glavno ulogo v filmu »Ljubav v hlevu«.

V njegovem najboljšem ustvarjanju je poselil vmes še znateni režiser Max Reinhard, v čigars incesanciji je igral Oskar ulogo Orlovskega v velikem umetniškem delu »Netopirje«.

Otdot se je širila slava Oskarja Karlweisa, kjer se je rapidno na vse strani. Od »Netopirja«, kjer se je potikal v ikškala razpoloženjem, do »Kammerspiele« — gledališča. Tri leta dela in ustvarjanja so ga popolnoma izčuščili. Svoj vesel — žaljivi in operetni repertoar si je lahko izvrstno izpopolnil. Prav tako tudi svoj očarljiv v mehki tenor.

Karijera Oskarja Karlweisa se končuje pri zvočni filmski opereti. On, prav Dunajčan, čigars kri valovi v tričetrinskem taktu, ostaja v sredini zanimanja, je partner le Dolly Haos in pod režijo Anatola Litwaka, bi odigral glavno ulogo v velikem Ufincu zvočnem filmu »Dolly« je napravila karijero.

Oskar Karlweis je humorist in žaljivec novega veka. S svojo elatično postavo, simpatičnim nastopom in pojavorom pa očara slikevne gledalce in gledalko.

Karijera Oskarja Karlweisa se končuje pri zvočni filmski opereti. On, prav Dunajčan, čigars kri valovi v tričetrinskem taktu, ostaja v sredini zanimanja, je partner le Dolly Haos in pod režijo Anatola Litwaka, bi odigral glavno ulogo v velikem Ufincu zvočnem filmu »Dolly« je napravila karijero.

Oskar Karlweis je humorist in žaljivec novega veka. S svojo elatično postavo, simpatičnim nastopom in pojavorom pa očara slikev

**ZA DAMSKE PLAŠČE
IN ZIMSKE SUKNJE**

KONGRESNI TRG ŠTEV. 15

NASPROTI MUNIKE CERKVE

TVRDKA

NOVAK — LJUBLJANA

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plata se lahko tudi v znamkah Za odgovor znamkoi! — Na vprašanja brez znamke ne odpovedujam! Najmanjši oglas Din 5.—

HARMONIKE

Izdajem nove in spremenjene v popravilo vse glasbene instrumente. — JANC, LJUBLJANA, Bohoričeva 9.

MIKLAVZ

Lutke (punčke) vsakovrstne popravljamo. Večja zaloge kovanastih in drugih glavic. Igrajoče najceneje v trgovini KOLER, Ljubljana, Stari trg 6. 2934

VAS POKVARJEN IN RAZGLAŠEN KLAVIR

popravi in uglasí specijalist — Josip Bajde, Gospovetska cesta št. 12. 2945

Vsa plesarska in soboslikarska dela

izvršuje točno, solidno in pokurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ
družba z o. z.
pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

K Ljublanskem gradu!

Emil Dobrit, Ljubljana
Prešernova ulica stev. 9.
poleg glavne pošte.

Prevažanje

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko uprege kakor tudi s tremi najmodernejšimi tovornimi avtomobili po dve-, tri- in sedem ton nosilnosti prevzema

EDICIJA TURK, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9.
Telefon interurban 2157. 81/7

OTOMANE

570 do 850

35 peres v sedežu, 4 v blazini, po izberi blaga, stalno v zalogi

SITAR KARL, Wolfova 12. — Dvorišče. 15670

Odrasli in otroci

opravljajo z velikim uspehom zdravilni način za čiščenje in osvežitev krvi s FIGOLOM.

FIGOL se dobiva po vseh lekarnah po pošti pa razšilja izdelovalec:

Apoteka Dr. Semelić, Dubrovnik 2/60. - 3 steklenice s poštino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

TIPA 201

Generalno zastopstvo in tovarniško skladišče Peugeot avtomobilov

VAM NUDI VELIKO IZBIRO
NAJMODERNEJŠIH VZORCEV

NAJCENEJE

NOVAK — LJUBLJANA

**AKO ŽEITE KUPITI
NA OBROKE**

obrnite se na
**Kreditno — druge
detajlnih trgovcev**

**R. Z. O. Z. v Ljubljani!
NOVOST ZA LJUBLJANO!
ZA MIKLAVŽA**

Nova dolenski kolodvor s 6-
oljnjo železnico in Gašper-
gledališčem.

TRIBUNA, tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, LJUBLJANA, Karlovačka cesta št. 4.

DEZNE PLAŠČE,
klobuke, perlo, oblike in vsa-
kovrstne čevlje kupite za Mi-
klavža najbolje pri Jandigaju,

Ljubljana VII, Celovška cesta

št. 44. 2925

KOZE OD DIVJACINE

Ia kupujem po najvišji ceni. —
Ivan Mihevc, trgovina z us-
njem, Vrhnik. 2914

POTNIKA

dobro moč za obisk trgovcev

in mehanikov — sprejme

TRIBUNA, F. B. L., tovarna

dvokoles, otroških vozičkov in

delov, LJUBLJANA, Karlovačka

cesta št. 4.

2942

HRASTOVE DESKE

vec let stare, nežamane, od 1

do 4 m dolge, II., III. vrste —

prodam po Din 600.— m³. Pri

odjemu najmanj 4 m³ popust.

Naslov pove uprava >Sl. Nar. c.

2903

NA STANOVANJE

IN HRANO

vdovo ali ločenko sprejme bolj-

ša družina brez otrok. Naslov:

Gospa Lina Dujcová, Šmartno ob Paki, Savinjska dolina. 2943

ENODEKUŽINSKO HIŠO

s ca. 1000 m² sadnega vrta in

ujivo za 8 mernikov posetive,

bližu železnice, po dogovoru na-

prodaj. Ob hiši avto postaja. —

Pojasmila daje Mazovec, Kam-

nik. Zaprice 30. 2944

RADI ODPOTOVANJA

takoj prodam 1 kompletno

spainico za 1 osebo in 1 pi-

salni stroj; vse v dobrem sta-

nju. — Spodnja Šiška (pri

star cerkvi), Vodnikova cesta

št. 12. 2850

Restavracija
Pod Skalco

restni trg št. 11

toči pristna vina:

Dolenjsko belo 10 D

Dalmatinsko belo 12 D

Dalmatinsko črno 12 D

Haloško belo 16 D

Burgundee beli 20 D

Muškat silvanec 24 D

Oviček, Gad. peč 16 D

Dol. portugalka 16 D

Vsako soboto sveže do-

mače krvavice. Abo-

nenti se stalno spreje-

majo na izbornu doma-

čo hrano.

V Ameriki 36 let

v Nemčiji 9 let.

v Avstriji in Č. S. R.

4 leta

se uporablja —

CONCO

izolacijski amer. materijal za ravne betonske strehe, vlažne zidove itd.

»CONCO« produkti so prizna-

nano najboljši izolacijski materi-

jal zoper vodo in vlago.

The Continental Produkt Co.

Enclid Ohio U. S. A.

Zastopstvo: Mirko Marmolja,

Mariport, Cankarjeva ulica 26

Miklavževa

Na
praznil:
prodaja Vam nudi ugoden nakup
po skrajno znižanih cenah.

Postrežemo Vam s prvovrstnim blagom!
Mogoče najdete med spodaj navedenim
kaj primernega za darila svojcem ali za
lastno uporabo

Trikotaža:

Damske hlačke, svilene, garantirana kvaliteta .	Din 29.—
Damske hlačke tricot, bombaž v raznih barvah .	> 19.—
Damske hlačke, volnene, zelo trpežne .	< 49.—
Damske hlačke, svilene, s toplo podlogo, v modnih barvah .	> 44.—
Damske hlačke, bombažaste, s toplo podlogo v modnih barvah .	> 35.—
Damska hlačna kombinacija flor .	> 29.—
Damska krilna kombinacija, svilen tricot s čipkami .	> 59.—
Damske majice iz najfinije vojne .	> 75.—
Damske majice, bombažaste .	> 32.—
Damske pyjame iz fine flanele, vzorčaste, najmo- vejši kroj .	> 120.—
Damske halje, domače, iz flanele, modni vzorci .	> 165.—
Damske halje, baržunaste .	> 178.—

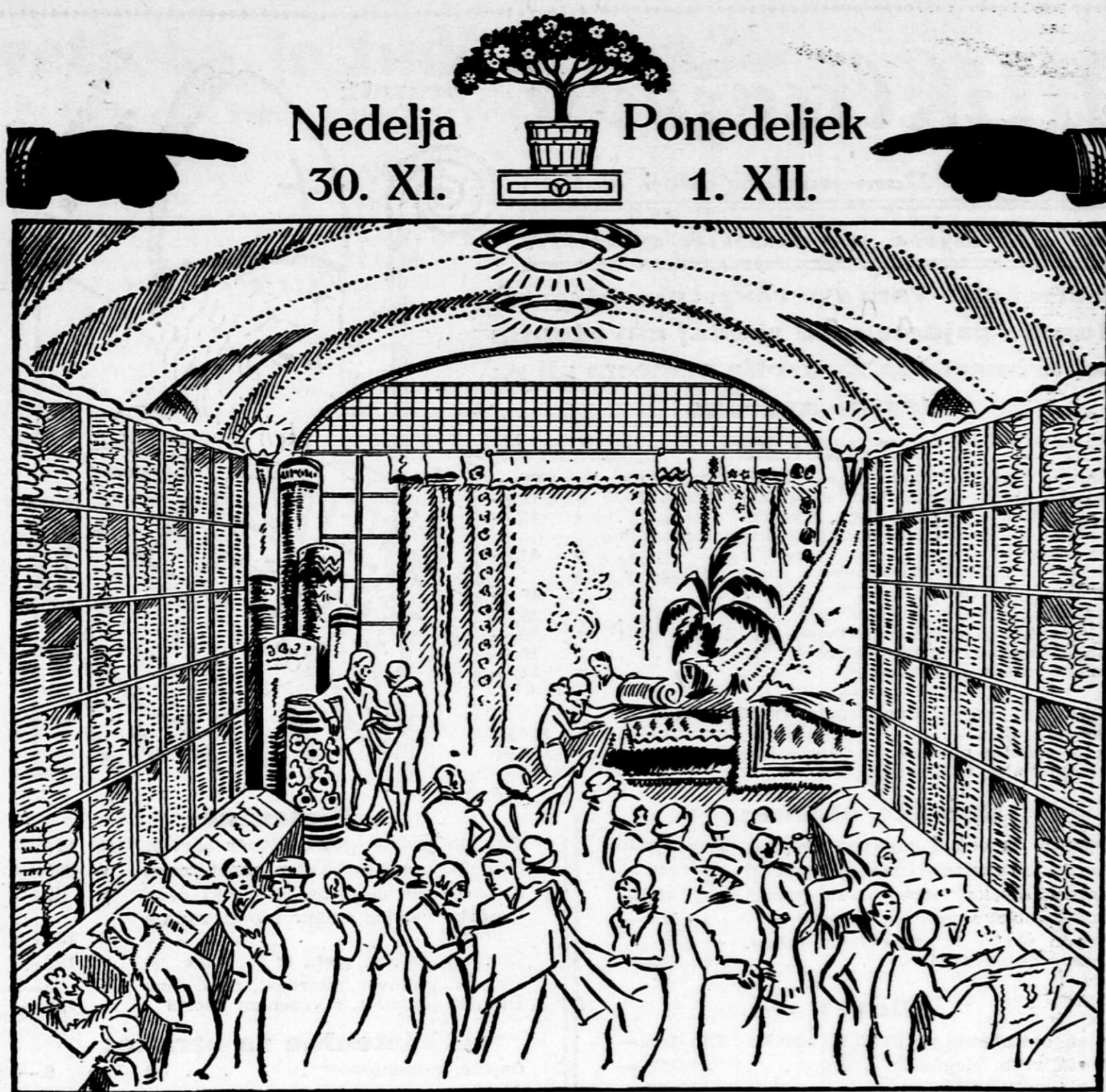

Pletenine :

Damske jopice »golf«, v vseh barvah	Din 170.—
Damske jopice jaquard, apartni vzorci	> 290.—
Damske vestice, vzorčaste, rekl. cena	> 69.—
Damska vestica z ažur vzorci, zadnja novost .	> 138.—
Damske obleke, plet, iz la volne od	> 198.—
Damski pullover, vzorčast, rekl. cena	> 69.—
Damski pullover, z vezenimi vzorci .	> 138.—

Pletenine za otroke :

Cepice, volnene	od Din 6.—
Gamaše iz čiste volne	> 12.—
Šali, volnenci	> 11.—
Pulloverji</	

Nedelja
30. XI.

Ponedeljek
1. XII.

VELIKA RAZSTAVA

Vsakovrsnih preprog, krasnih zastorov, blaga za pohištvo, linoleja, tekačev, finih odej, raznih japonskih izdelkov itd. se vrši v nedeljo 30. novembra in ponedeljek 1. decembra v našem specijalnem oddelku. P. n. občinstvo vabimo tem potom na cenjeni obisk.

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA -- Mestni trg 10

Dražestne škode

ki se neomejeno obdrže ob vlažnem vremenu in potenu, dosežejo dame in gospode brez škarje-kodralk s Hela-essenco za kodranje las. Tudi najmlecnejšo glavico olepša Hela, tako da je vsaka ondulacija odveč. Velik prihranek na času in denarju in obenem pospešuje rast las. Pogled v zrcalo Vas bo navdušil. Takoj po uporabi počneta onduliranih las, dražestne frizure. Mnogo zahvalnic. Posebno umetnice-igralke so polne hval. — Cena Din 12.—. 3 steklenice Din 25.—, 6 steklenic Din 40.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice H, poštni predal 12/226, ČSR.

ščem lokal

na prometnem kraju, srednje velikosti, za takoj ali po dogovoru.

Ponudbe predati: „Hotel Slon“ pri portirju pod značbo „Tekstilna radnja“.

Obupane ženske +

AH imate skrbi, ati bojazen?

Pomoč
Vam prinaša pri poškodbah in izostanku mesečnega perila že mnogo let preizkušen, tisočkrat posvedčen in zdravniško priporočen, zanesljiv učinkujč pomoček. Prof. dr. Rotiliha »EROSE«, ki ugodno učinkuje, ne da bi moral svoje poslovanje prekiniti, že po nekaj urah. Din 70, za staro poškodo Din 100, za odporne ženske Din 150, dvojno za staro poškodo in odporne ženske Din 200.

ZAJAMCENO NESKODLJIVO!

Tisoč žensk potrebuje hitri in zanesljivi uspeh tega sredstva in zopet pridobljeno zadovoljstvo. Diskretne pošiljatev po pošti.

ORDIN. HAVELKOV LABORATOR
Praha-Nusle, Božetechova ul. 10.
Pošt. schranka č. 17. C. S. R. — Pisite, prosim, razločno!

V Jugoslaviji je pisma na nas frankirati s 3 Din.

MIKLAVŽEVA DARILA

za otroke in odrasle — nudi po najnižjih cenah v veliki izbiri staroznana tvrdka

F. M. Schmitt

LJUBLJANA

Pred škofijo Lingarjeva ulica

Dvokolesa. motorji. šivalni stroji.

otroški in igračni vozički, oneumanika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

„Tribuna“ F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠTEV 4

NAJMODERNEJSE VZOREC

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur veze najfinje in najceneje

MATEK & MIKEŠ. LJUBLJANA
DALMATINOVA 13.

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj.

„Geco“

patrone z nemškim Rothweisskim smodnikom in nove vrste lovake patrone znamke »R.« napolnje z nemškim Hasloch breadimnim smodnikom, ima vedno v zalogi.

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg štev. 9.

MODROCE

peresnice, otomane, divane (patent), fotelje, salonske in klub-ske garniture — dobite najsoščitljivejše pri

SAJOVIC,
LJUBLJANA, Stari trg 6

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN
Stari trg 32. Ljubljana

peči
Velika zaloga samo
Ing. Guzelj
Ljubljana - Ščika
Bežicka ul. 4, Celovška
cesta 58
Telefon 3252

ŽREBANJE DOBITKOV

2½% državnih obveznic za

vojno škodo

15. januarja in 15. februarja 1931.

Dobitki so:

1 po Din	500.000.—
2 >	250.000.—
5 >	100.000.—
10 >	50.000.—
20 >	25.000.—
50 >	10.000.—
100 >	5.000.— in preko
30.000 >	1.000.—

Izgube ni!

Obveznice prodajamo na mesečna odpplačila.

po Din 44.— na 12 mesecev ali po Din 31.— na 18 mesecev ali po Din 24.— na 24 mesece za eno obveznico.

Z že dovršenim prvim vplačilom dosežete pravico na vsak dobitek.

STROGO SOLIDNA POSTREŽBA.

Bankovno komanditno društvo

A. REIN I DRUG,
Zagreb, Ilica 15

Beograd, Knez Mihajlova ulica 47

Makulaturni papir

kg à Din 4—

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Radijska oddajna postaja LJUBLJANA

RADIO kot si ga želite

namreč VISOK v kvaliteti in NIZEK v ceni.

Naša reklamna prodaja, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930, obsegajo sledče radijske sprejemne naprave:

400

300

200

100

Dektorskih aparativ, kompletnih z vsemi potrebnimi, ki so za poslušanje potrebne, za naplačilo Din 80 ter petkratno mesečno plačilo po Din 45.

1 elektronskih aparativ, kompletnih z elektronko, baterijami, antenskim materijalom ter eno slušalko, za naplačilo Din 100 ter osemkratno plačilo po Din 75.

3 elektronskih aparativ »Reinartz«, kompletnih z elektronkami, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materijalom za naplačilo Din 240 ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180.

4 elektronskih aparativ »Reinartz« z visokofrekvenčno elektronko z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskim materijalom na naplačilo Din 380 ter dvaneštirikratno mesečno plačilo po Din 280.

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat.

RADIO LJUBLJANA

LJUBLJANA. Miklošičeva 5. MARIBOR. Aleksandrova 4.

Pijučne bolezni so ozdravljive

Pijučna tabakokosa, solnice, kudelj, suhi kudelj, sluzasti kudelj, nočno potenie, bronhijalni kaša, katar grla, zseljanje, brohanje krvi, izpljuvanje krvi, testoba, astmatično hrapenje, bodljalj itd. so ozdravljivi.

NA TISOČE OZDRAVLJENIH.

ZAHTEVATE TAKOJ MOJO KNJIGO!

„NOVA UMETNOST HRANJENJA“, Po uporabi.

ki je že mnoge rešila. Ta se more uporabiti pri vsem, kar nam življene pomaga, da bolesni hitre oblažemo. Telesna teža raste in postopečno poapnenje zaustavlja bolezen.

Resni možje zdravniške znanosti potrjujejo vrilno more je metode in radi odobravajo uporabo iste. Čimprej se zadrži z mojim nazivom hranjenja, tem boljše.

NOVI NACIN VAŠEGA HRANJENJA.

Zaradi tega je v Vašem interesu, da takoj pišete, pa Vas bo moje tamošnje zastopstvo vsak čas najbolje postreglo.

Crpajte pouk in ojačeno voljo do življenga iz knjige izkušenega zdravnika. Oma vsebuje okrepilo in življensko uteho in je obrača do vseh bolnikov, ki se zamajajo za sedanje stanje ZNANSTVENEGA ZDRAVLJENJA PLJUC.

Georg Fuigner, Berlin — Neukölln, Ringbahnstrasse No. 24. Abt. 615